Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

|||||||||||||||||||||||||||||||

د کتاب نوم : نامريي ځواك

ليکوال : بازمحمد عابد

دپښتې انځور : صديق ژکفر

خپرندوی : افغان ادبي بهير

اهتمام : مصطفی سالک

چاپ نېټه : ۱۳۸۲ لمريز

شمير : ۵۰۰ ټوکه

چاپځی : دانش کتابتون، قصه خواني بازار، پيښور

Ph: 2564513/ E- mail: danish2k2000@yahoo.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د " بهیر" د یارانو په نوم چې زه یې کیسې لیکنې ته هڅولې یم

عابد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عابد په نامريي ځواک کې

نه يوازې زموږ په هيواد بلکې په ټوله نړۍ کې له پخوا زمانو راهيسې د شعر او نظم حکمراني ښه په درز کې روانه وه. خو دوخت په تيريدو ورو ورو د شعر او نظم د حاکميت واګې سستې شوې او ځای يې نثر ونيوه.د پښتو ادب په نړۍ کې لا تر اوسه د شعر او نظم حکمراني هماغسې په خپل ټول قوت او زور چليږي. په هر کال کې په لسګونو شعري ټولګې له چاپه راوځي، خو د نثري کتابونو چاپ بيا د ګوتو په شمار دی. بازمحمد عابد هم د نورو پښتنو ليکوالو په څير لومړی خپل قلم په شعر خوځولی دی، خو په دې وروستيو وختونو کې يې سمدلاسه د شعر له نيلي نه د نثر ميدان ته راودانګل او د ادبي هلو ځلو پايلې يې دادی اوس ستاسو تر مخ د لنډو کيسو په فورم کې غوړيدلي دي. دا چې عابد ولې د لنډې کيسې لورې نيولی دی، فکر کوم هغه په دې باور درلود چې دکيسې د اوريدنې او وينې سره مينه او شوق د انسان په خټه او فطرت کې اغږل شوی دی. همدا علت دی چې په تيرو وختونو کې به ډلې ډلې خلک په ديرو او حجرو کې راټوليدل او کرۍ شپه به د کيسو په اوريدنو سبا کوله. خو کله چې دانسان مشغولتيا او مصروفيتونه زيات شول نو د اوږدو کيسو د اوريدنې وخت هم ورسره کم شو. د دغې تشې د ډکولو له امله په نولسمه پيړۍ کې د اوږدوکيسو(ناول او رومان) تر څنګ لنډه کيسه په اوسنۍ بڼه او فني مفهوم رامنځ ته شوه پښتو ادب ته لنډه کيسه د شلمې پيړۍ په پيل کې لومړی د انګريزي ادب نه اردو ته او د اردو نه بيا پښتو ته راغله. د ځينو تاريخ ليکونکو په وينا په پښتو ادب کې د لنډې کيسې لومړنی ليکوال راحت زاخيلی صاحب دی چې د (کونډې نجلی) په نامه يې لنډه کيسه ليکلې ده. د شلمې پيړۍ په وروستيو کې لنډه کيسه يو څه ګړندۍ شوه او تر ننه پورې دادی ښه چابکه را روانه ده. بازمحمد عابد هم د دې کاروان په يون کې ورګډ شوی او خپله لومړنۍ ټولګه يې د (نامريي ځواک) په نامه بللې ده. ما ته چې کله عابد ددې کتاب مسوده راکوله، نو زما وړانديز ورته دا و: زه به خپل ملاحظات په پنسل درته وليکم، وروسته فکر ورباندې وکړه، که په نظر سم درغلل هغه به اصلاح کړې او که سم نه و مه ورپسې ګرځه. عابد په موسکا کې را ته وويل: تغير او بدلون مې په وس نه دی پوره، څه چې په دې مسوده کې ليکل شوي دا بشپړ وګڼه. زه يو څه ټکنی شوم؟ خو په هر حال د عابد زياتې کيسې پخوا ما په مجلو کې لوستې وې او ډيرې مې خوښې شوې هم وې نو ځکه مې په ډايه زړه يو ځل بيا د هغه د کيسو په لوستلو پيل وکړ .

د عابد کيسې د موضوع له پلوه ډيرې ښې په زړه پورې او رياليستيکه بڼه لري او زموږ د ټولنې د ژونديو واقيعتونو يو ښکلی انځور دی. کرکټرونه يې هم د لنډې کيسې په تول پوره دي، د ګونګو او بې ځايه کرکټرونو څخه په کلکه ډډه شوې، ژبه او نثر يې هم خوږ دی. د وخت له پلوه هم چې وايي: لنډه کيسه بايد په يوه ناسته کې وويل شي؛ په تول پوره دي.البته د(ښاپيرۍ او ديو) ترعنوان لاندې چې څه ليکل شوي، کيدای شي چې ادبي ټوټه يې وبولو، نه لنډه کيسه. همدا رنګه زماله نظره په ځينو کيسوکې يو څه فني نيمګړتياوې هم شته. د بيلګې په توګه (او په کړس کړس مو وخندل) په کيسه کې پيل له پای سره په مستقيمه ليکه ترل شوی، غوټه يې صعود او نزول نه لري. نو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه يې سسپنس (تلوسه) هم کمزورې او کيسې يوه ژورناليستيکه بڼه خپله کړې ده. همدا رنګه په ځينو کيسو کې منطقي استدلال هم د تامل وړ دی. د بيلګې په توګه : د (ميا صاحب) په کيسه کې د ميا کرکټر د خلکو په اصطلاح لوڅ برق دی. په هر لوښي کې د هغه لوښي رنګ غوره کوي، نو بيا د دوه ګوتو د ليک په تهديددومره ژر ځان بايلي چې دوه مياشتې له کاره پاتې کيږي. که په دې برخه کې کيسه لږه نوره هم غځيدلې وای او د ده نورې داسې چالاکۍ هم ښودل شوای وای چې ميا صاحب څنګه د تور غر قوماندان ته ځان رسوي او ځان له دې ستونزې راوباسي نو کيسې به يو څه طبعي بڼه غوره کړې وای. په هر حال زه دا نه غواړم چې کره کتنه وکړم. يوازې خپل نظر مې څرګندکړ، کيدای شي ځنې لوستونکي يې په همدې بڼه خوښه کړي .

لنډه دا چې عابد زما په نظر د لنډې کيسې په ډګر کې لومړني ګامونه ايښي خو ګامونه يې پاخه او درانه دي. اميد لرم چې په راتلونکې وختونو کې به د حقيقت سره د خيال په مټو د لنډې کيسې په فورم کې نورې ښې پنځونې هم وکړي. زه عابد ته دلنډو کيسو د لومړۍ ټولګې د چاپ مبارکي وايم او هيله لرم چې تاسې به هم د هغه له خوږو کيسو خوندواخلۍ

ديپلوم انجنير ستانه مير زهير

پيښور ښار_ ۰۸/ ۰۹/ ۲۰۰۳

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

میا صاحب

ځان یې په میا صاحب مشهور کړی و، چالاکه سړی و، د جلال آباد د لاریې ډریورانو او کلینډرانو یې نه یوازې دا چې قدر کاوه، بلکې کرایه به یې هم ځنې نه اخیسته.

په لاره به چې روان و هسې په هسې به یې آواز کاوه چې: " بچ شه بچیه! میا صاحب ته لاره ورکړه“

زموږ د نورو ډیرو کلیوالو په څیر یې د رخت د قاچاق کار کاوه.

یوه ورځ چې د قاچاق امر تورخم ته راغلی و، نو د ګمرك مامورینو لاره ډیره سخته کړې وه او که په چا به یې لاس بر شو، نو د رخت ګنډه به یې ترې واخیسته او د ضبط په کوټه کې به یې ترې واچوله. تیر مازیګر و چې د تورخم دروازه د ګنډه مارو پر مخ خلاصه شوه. په لږه شیبه کې اوه اته موټرې له ګنډه مارو څخه ډك شول او یو پر بل پسې د روانیدو په حال کې وو.

زموږ موټر په دوهم لمبر حرکت وکړ. دوه درې میله مزل به مو لا نه و کړی، چې د ناتارو ډزو آوازونه مو واوریدل. ډریور موټر د دوه غرونو تر منځ چې د سرك پر غاړه واقع وو- ودراوه.

له موږ نه د مخه چې کوم موټر حرکت کړی و، مجاهدینو د شلمان په لور ګرځولی و. دوه تنو مجاهدینو د شلمان له ګرځوني څخه زموږموټر ته په څادر خوځولو سره د حرکت کولو اشاره راکوله. زموږ ډریور چې رنګ یې الوتی و، له ځایه هم نه ښوریده. مجاهدینو زموږ په موټر ډزې پیل کړې او یوه سترګه یې ورته ناکاره کړه. بیا هم زموږ ډریور د حرکت جرئت ونه کړ، نو مجاهدینو زموږ په لور پیاده حرکت راوکړ. یو څه اندازه چې رالنډ شول، نو میا صاحب خپل خیرن څادر د تور سرك په غاړه قبلې ته هوار کړ او په لمانځه ودرید. مجاهدین دومره رالنډ شول چې د پښو کشاری یې هم اوریدل کیدو، نو میا صاحب د پیش امام په څیر په جار سلام وګرځاوه او په لوړ آواز یې وویل:

"سترې مه شئ مجاهدینو ورونو، سترې مه شئ".

او بیا یې هغه څادر چې لږه شیبه له مخه یې ترې د جانماز کار اخیستی و، څولۍ کړ او غاړې ته یې واچاوه او و یې ویل:

واچوئ مجاهدینو ورونو ته چنده واچوئ، د حق په لاره کې جنګیږي او داچنده یې پر موږ او تاسې حق ده.

هر چا له خپلې ویرې دوه سوه او درې سوه افغانۍ چنده ورکړه. بلا پیسې ټولې شوې. میا صا حب له څادر سره پیسې مجاهدینو ته ورکړې یوه وویل: مشره! دا څادر دې ترې واخله. مګر میا صاحب ورته وویل: نه بچیه! څادر هم درسره یوسئ، چیرته خو به ترې د جانماز کار واخلئ، زما به هم ثواب درسره وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چندي له برکته زموږ پر مخ لاره خلاصه شوه او موټر حرکت وکړ. د شلمان گرځوني ته چې ورسیدو، ومو لیدل چې مجاهدینو یو عسکري موټر سوځولی و او څلور تنه عسکر یې هم وژلي وو. سکنې ماښام و چې کمې ډکې ته ورسیدو، په کمه ډکه کې عسکر برچه پك ولاړ وو، زموږ د موټر مخې ته راغله او د لارې پوښتنه یې وکړه. میا صاحب چې په مخکې سیټ کې ناست و، سر ور وایست او ویې ویل: " سره کافر راوتي دي، سره کافر " .

عسکرو په یوه منډه ټانکونو ته ځانونه ورسول او د تورخم پر لور یې حرکت وکړ او موږ په خپله مخه روان شو. تیاره په خوریدو وه، کابو ماخوستن و چې گردي غوث ته نیږدې شوي وو. دا ځل میا صاحب له سر نه خولۍ را واخیسته او داسې یې وویل:

"د ظالم بچو! له مرگ نه خدای وساتلو. واچوئ د گردي غوث چنده واچوئ. " او هر چا د خپل سر د صدقې په خاطر خپل وس چنده وکړه. میا صاحب له خولۍ نه څه پیسې په موټې کې نچوړې کړې او څه یې په خولۍ کې پریښودې او پر سر یې کړه.

په دې وخت کې ډریور موټر د گردي غوث په تم ځای ودراوه. میا صاحب له شیشې نه موټۍ بهر کړ او ډریور ته یې وویل: استازه! حرکت وکړه، پیسې مې ورکړې. خو په حقیقت کې د گردي غوث منجاور د میاصاحب په موټې په دواړو لاسونو زورونه کول، خو مجال و که میا صاحب موټۍ سستولو. په څه شواخون څه پیسې د منجاور لاس ته ورغلې او څه پیسې میا صاحب د واسکټ په جیب کې تخته کړې.

زه له میاصاحب سره په نیږدې سیټ کې ناست وم، یوه ټوټه مزل مو چې وکړو، نو د میاصاحب وار ونه شو، له جیب نه یې یو، یو نوټ را ایسته او په ورانه به یې اواروه. ما ترې په خبرو خبرو کې پوښتنه وکړه چې: میا صاحب که خدای مې نه غلطوي، تا خو په تورخم کې اودسماتی وکړ، ته چې هلته پر لمانځه ودریدې، اودس دې چیرته تازه کړی و؟

میا صاحب وویل: د ظالم بچیه اودس خو لا څه کوې چې پر لمانځه کې مې هم څه نه دي ویلي او هغه ځادر مې هم بې نمازه و. او په خبرو خبرو کې تیر ماخوستن خپل کلي ته ورسیدو .

څو ورځې میا صاحب کار ته لاړ نه شو، یوه ورځ مې ترې پوښتنه وکړه چې: میا صاحب ولې کار ته نه ځې؟ میا صاحب وویل: " بچیه لارې خرابې دي، لارې .

میاصاحب زموږ په گاونډ کې اوسیده، یوه ورځ چې څنگه خپل کور ته ننوتم، میا صاحب هم راپسې ور وټکاوه. ور ووتم، و مې لیده چې ماشوم بچی یې په ترخ کې نیولی او یوه د خط لفافه یې په لاس کې ده، ویې ویل: " ته وگوره بچیه! چې دا خط چا رالیږلی دی، ما خو په عمر کې له چا سره د خطونو معامله نه ده کړې؟"

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خط مې خلاص کړ او ناڅاپه مې له خولې نه ووتل: د تور غر د مجاهدينو د جبهې له خوا. ميا صاحب تندي ته ټس ورکړ او ويې ويل: " دا څه وايې دا! نور يې څه ليکلي دي. " او ما ورته د خط په لوستلو پيل وکړ.

"ميا صاحب ستا په ښکاره شيطانت حکومتي قوې زموږ پر مجاهدينو حمله وړې وه، چې څلور تنه مجاهدين شهيدان شوي او هم يې له موږڅخه درنې وسلې نيولې دي، تا ته مو خبر درکړ، د دې هر څه ذمه وار ته يې ، د خپل مرگ انتظار وباسه" .

ميا صاحب چې د خط متن واوريده، يو ځل بيا يې تندي ته ټس ورکړ. مړه خوله پرې را ماته شوه. زوی ته يې مخ راواړوه او ويې ويل: " بچيه، د لوږې به مړه شئ، زه پوهيدم دا ظالمان ما ژوندی نه پريږدي. دا ټکه مې لا څو ورځې د مخه په زړه خوړلې وه، چې يوه ورځ نه يوه ورځ به مې دا ظالمان وژني" .

ميا صاحب په ژړا او فرياد سرو، په دواړو لاسونو يې قوده قوده ږيره له مخه شلوله او په سرو سترگو يې د خپل کورمخه ونيوله. تقريباًً دوه مياشتې کار ته لاړ نه شو، په کلي کې هم په ويره ويره گرځيده، نيږدې و چې له لوږې سره مخ شي، زه هم خپل ضمير ملامته کولم، يوه ورځ مې ورته وويل: ميا صاحب، ځه بې غمه دې خپلې گنډې کوه، هغه خط درته ما ليکلی و.

1988/ 02/ 03

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وخته اختر

چې خدای (ج) ته ښکاره وي، نو له بنده ګانو يې څه پرده. که رښتيا راباندې وايې، سږ کال خو مې تر پنځه ويشتمې روژې پورې د تراويح يو لمونځ هم نه و کړی، بلکې د ماخوستن لمونځ به هم رانه اکثر قضاء و.

د روژې شپږويشتمه شپه وه، چې د تره زوی مې له نږدې مدرسې نه قاري صاحب راوست. غوښتل يې چې په کور کې سره په ګډه ختم شريف ادا کړو. چا ته چې په ختم کې د ګډون بلنه ورکړې شوې وه، تقريباً پوره شوي وو. اودس مې وکړ. وټاکل شوه چې په درې شپو کې به ختم سر ته رسوو. قاري صاحب د ښکلې نوراني ږيرې سره ښکلی بلبلي غږ هم درلود او په ښکلي ترنم يې په اوله شپه څوارلس سپارې قرائت کړې .

د چايو په وقفه کې مې ترې پوښتنه وکړه چې قاري صاحب په سږنۍ روژه کې دې دا څويم ختم دی؟ قاري صاحب را ته وويل: د خدای (ج) کرم دی، خبره له شميره وتې ده. د روژې له اولې شپې نه مې ترلسمې شپې پورې په مدرسه کې طالبانو ته ختم کړی دی. او بيا مې تر اوسه د دوستانو په ديرو کې د درو او څلورو شپو ختمونه ورکړي دي" .

په دوهمه شپه حجرې ته دوه درې دقيقې وروسته ورغلم. د ماخوستن جمعه ولاړه وه. د لمانځه نيت مې وتاړه. د حجرې په کونج کې مې د خورږو په قوتيو نظر پريوت، په زړه کې مې راوګرځېدل چې کيدای شي د ختم اجنډا تغيير موندلی وي. د سنتو په وقفه کې مې د سترګو په کونجونو کې له يوه ملګري نه پوښتنه وکړه. هغه راته وويل:

"قاري صاحب چيرته د درې شپو ختم نيولی دی او زموږ ختم نن شپه ختموي " .

شپه تر نيمايي اوښتې وه، چې ختم شريف تر سره شو. قاري صاحب به لس پنځلس دقيقې په عربي او پښتو ژبو دعا ګانې ويلې او د ختم ګډون کوونکيو به دآمين په مزو ټرلې. هر چا د خورږو قوتۍ او ځانونه قاري صاحب ته نږدې کو ل چې د برکت دم پرې چوف کړي. او بيا هر چا د شکرانې په توګه قاري صاحب ته چنده ورکړه، بلا پيسې ټولې شوې او قاري صاحب په ډيره خوښۍ د شپې په څلورم پار کې د مدرسې لاره ونيوله.

قاري صاحب وروستی ختم هم زموږ په کوڅه کې په نږدې حجره کې نيولی و. په دوه شپو کې يې شپږ ويشت سپارې قرائت کړې وې. نهه ويشتم روژه ماتچې څنګه وشو، لږه شيبه به لا تيره نه وه، چې د شا و خوا علاقو نه د اختر د ډزوآوازونه پورته شول. زموږ په علاقه کې هم سرمستو ځوانانو دکلاشنکوفونواو تمانچو ډزې وکړې. دماخوستن تراذانه پورې د ډزوآوازونه دنږدې اولرې سيمونه اوريدل کيدل. زموږپه کوڅه کې چې چا د دريو شپوختم نيولی و، دهغوی له حجرې نه هم دکلاشنکوف ضربې چليدلې دغه وخت قاري صيب په حجره راننوت اودسلام نه وروسته يې وويل :

ورونو اودسونه کوئ چې داڅلور پارې هم په خير سره په ګينټه نيمه کې سرته ورسوو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ځوان چې دکلاشنکوف شپيلۍ يې په سپينه ټوټه پاکوله وويل:

))قاري صيب اوريدلي ې دي چې داخترپه شپه خو څوك تراويح نه كوي .((

قاري صيب وويل:

((اختر چيرته دی دخدای بنده، سبا خوديرشمه روژه پوره كيږي)). بل ځوان چې دكټ په لنګه ناست واو دسګريټ نه يې اوږده اوږده لوګي ايستل وويل:

))قاري صاحب، خدای دې اجر دركړي، پريږده چې داختر دشپې نه څه مزه واخلو ((.

قاري صيب چې دكورنۍ مشر وليده چې حجرې ته رانئوت ويې ويل:

))حاجي صاحب داځوانان نه پوهيږي. دخدای (ج) په عذاب ځانونه اخته كوي. سبا حقه روژه ده . راځئ چې بسم الله كړو، ختم به سرته ورسوو، انشاالله اجرونه به يې خدای (ج) دركړي.((

قاري صاحب به لا نورهم څه ويل خود كور له خوا حجرې ته لس دولس ماشومان په شورماشور راغلل او حاجي صاحب ته يې په فريادونو پيل وكړ. چابه ويلې زما جامې درزي سره پاتې دي، چا به دبوټانو او څپليو غوښتنه كوله او چابه دجرابو او بنيانونو .

حاجي صاحب دماشومانو دضد په وړاندې تسليم شو. دلوټونو بنډل يې له جيب نه راوايست. دقاري صاحب په اوږو يې لاس واچاوه دوه درې سوه روپۍ يې ورته په ګوتو كې كيښودې او ورته يې وويل: قاري صاحب دا د اختر برخه واخله. ماشومان دي، ضد كوي. اختر يې جوړكړو. په دعا كې به مو انشاالله نه هيروې .

قاري صاحب بې له دې چې پيسو ته وګوري، په جيب كې يې ننه ايستــې او په تريــو تــندي له حجرې ووت. حاجي صاحب په كشــرزوی غـــږ وكـــړچـــې دماشومانوداختربندوبست وكړي.

داخترله لمانځه وروسته مې څه په شواخون دقاري صاحب خواته ځان وړورساوه. ځان راته قاري صاحب ته په مباركۍ وركولو پوره وړی ښكاريدو. قاري صاحب دجومات نه په وتو كې و. دشاله خوا مې په اوږه ورته لاس كيښوده او په خوشالۍ مې ورته وويل چې:

قاري صاحب اختر دې مبارك شه سره د واړو ختمونو او روژو. ددې پرځای چې قاري صاحب راته ووايي چې ستادې مبارك شي، وويل:

))ظالمانو بې وخته اختر كړ((.

1999/ 01/ 21

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکه شپه

په ټوله هفته کې مو د جمعې شپې ته سترګې په لار وي. په زړه کې کرو او ریبو که څوك وطندار راپیښ شي او پروګرام ته مو بوځي. خو زموږ د خوارانو دومره تالې چیرته دي چې څوك مو پوښتنه وکړي. اوس خو خلك په نوم پسې ګرځي، خو بیا هم د جمعې شپې ته انتظار باسو په تیره بیا د مني په شپو ورځوکې چې د ودونو سیزن وي. خو مجال شته که څوك مو پوښتنه قدرې هم کوي.

تیره شپه تر ناوخته په دیره کې ناست وم او سازیان مې چې خامه خوله هلکان دي، هم له ځانه سره ایسار کړي وو. په زړه مې خوړلې وه چې نن شپه به هرو مرو خدای څوك راپیښوي او پروګرام ته به مو بوځي. او دا ځکه چې په سرای کې چې څومره سازنده ګان وو، ګردسره خلکو پروګرامونو ته بوتلي وو. څو واري طبله چي او ربابي کورونو ته د تلو تکل وکړ، خوپه څه نه څه بانه به مې ایسارول، چې په دې کې دوه تنه ځوانان په سرای را ننوتل او داسې یې وویل:

ــ استاذه، دا ستا په خوا کې دیره ولې بنده ده ؟

ــ هغوی خو چیرته پروګرام ته تللي دي.

ــ دا خو ښه نه دي شوي، موږ ورپسې له کوم ځایه راغلو او دوی نه شته. دا به ښه شي، هلته په حجره کې یاران راټول شوي دي او د پروګرام غوښتنه کوي، له تاسې سره به وخت نه وي؟

ــ ولې نه باداره، تاسې امر وکړئ، له چا پسې چې تاسې راغلي یاستئ هغوی ته هم زما د شاګردۍ شرف حاصل دی. زه حاضر یم چې له خپلو شاګردانو سره له تاسې سره ولاړ شم. د واده پروګرام دی ؟

ــ هو، د واده پروګرام دی، خو واده نن شپه نه دی. څو کسه یاران راټول شوي دي او پروګرام را څخه غواړي. که خوښه دې وي دا طبله چي او ربابي را سره کړه، د سندرو لپاره موږ سره شوقي شته دی.

په زرو روپو مې ورسره خبره جوړه کړه، د میدان اسره مې هم په زړه کې وغوړیده، باجه مې غاړې ته واچوله او له ځوانانو سره په تکسي کې سواره شوو. په لږه شیبه کې د پروګرام ځای ته ورسیدو، سرمست ځوانان راټول شوي وو، ټوکې ټکالې یې کولې، کوټه د چرسو لوګو په سر اخیستې وه، زموږ په لیدو ځوانانو د " بري" اوازونه پورته کړل، له واره سره مو ساز سُر کړ، په غټه ږیره یو ځوان د ډلې له منځ نه را مخې ته شو او باجې ته کیناست. په سُر او لی نه پوهیده، خو ټوله شپه یې د زړه براس وایسته. زما نظر د یارانو په جیبونو و، هسې که به چا ترخ ګرولو ته لاس اوچت کړو، نو زما په زړه کې به وګرځیدل چې یو څه خو به د سندرمار له سره تاو کړي، خو یارانو پوخ قسم خوړلی وچې سره پیسه به ډمانو ته نه ورکوي. چا هم دا ځواني ونه کړه، شوقي ځوان تر هغې سندرې ویلې چې په کتابچه کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې نوټ کړې سندرې خلاصې شوې. د سهار بانګونو ته به ګنټه نیمه پاتې وه، چې د زرو روپو سره یې رخصت کړو او د دیرې مخه مو ونیوله. څو قدمه به لا تللي نه وو، چې د سرك له غاړې نه را باندې پولیسو غږ وکړ:

ــدې خوا راشئ ، د خدای بې لمازانو، له کومې خوا نه راغلئ ؟

ــله دې نږدې کوڅې نه صاحبه، پروګرام ته تللي وو.

ــپروګرام ته تللي وو، دې خولې ته دې وګوره، ته نه شرمیږې چې په دې سپینه ږیره دې باجه غاړې ته اچولې ده او پی مخې هلکان دې ځان پسې کړي دي .

ــڅه وکړو صاحبه، مجبوري ده، همدا مو کسب دی.

ــغلی شه! د مجبور بچیه، دا طبلې او باجې خو تاسې د شوشا لپاره ګرځوئ، کار خو ستاسې دله توب دی، دله توب. څه پوه شوې، چې اوس دې تانې ته بوځم والله که مو نه سر خلاص شي او نه پښې.

ــڅه جرم خو مو نه دی کړی اولدار صاحب، اخیر د یوې کلمې ورونه یاستو، له تاسې سره دا خبره ښه نه لګي.

ــغلی شه! د مسلمان بچیه، ته مسلماني پیژنې؟ د جمعې دا مبارکه شپه وګوره او ستاسو ډمتوب وګوره، ټوله شپه دې په ډمتوب رڼه کړې ده په دې مرداره جوسه چې اوده شې نو څنګه به د جمعې مونځ ته پاڅیږې، ته لا د مسلمانۍ خبرې کوې.

د جمعې مونځ پورې خو ډیر وخت دی اولدار صاحب، ولې به نه پاڅیږو او که رانه پاتې شو، نو خدای به مو پرې نیسي.

ــډیر دلیلونه مه وایه، ته دې خوا شه، دا سر دې څنګه په ځای نه ودریږي، لکه چې ټوله شپه دې د چرسو په زور بدلې ویلي دي. پټیبنده، ته دا ولټوه چې چرس خو به ورسره نه وي؟!

ــولټوئ صاحبه، چرسي نه یم، خو لږ شان بې خوبه شوی یم.

پټیبند ورته وویل:

چرس ورسره نه شته اولدار صاحب، خو دوه شنه لوټونه ورسره دي.

ــصرف دوه لوټونه نورې پیسې یې څه کړې، دې چوکره ګانو سره خو به یې نه وي سمبال کړي؟ دا چوکره ګان هم ولټوه.

ما ورته وویل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـنورې پیسې خو چا را نه کړې صاحبه، د واده شپه نه وه هسې پروګرام ته تللي وو .

ـزه خو په ځای وایم چې هسې دله توب پسې راوتي استئ. مخکې خو مې دربانديې شك کړی و خو اوس په یقین بدل شو، په تاسې باندې د فحاشئ پرچه کټ کوم چې درې څلور میاشتې په جیل کې تیرې کړئ، ایله به موعقلونه سرونو ته درشي.

ـد خدای خاطر وکړه اولدار صاحب، د ناحقو دعوې راباندې مه جوړوه. موږ غریب خلك یوو، له مزدورئ پسې راوتي یوو.

ـزه به تاسې ته دا مزدوري وښیم. ډمان چې پروګرامونو ته ځي، نو په زرګونو روپۍ له ځانه سره راوړي. تاسې سره خو همدا دوه لوټونه دي، چې ستاسې په دله توب دلالت کوي. نورې پیسې مو څه کړې؟ شابه وښایه که نه تاڼې ته نږدې شوي یوواو چې یو ځل مې تاڼې ته حواله کړئ، بیا نو زما له لاسه هیڅ نه کیږي، سیوا له دې نه چې پرچه دربانديې کټ کړم. او دا دوه لوټونه بیا تاسې په تاڼه کې نه شي خلاصولی.

ـد خدای خاطر وکړه اولدار صاحب، موږڅه ګناه کړې ده، چې هغه غر او دغه غر را ته ولې، سمه خبره وکړه.

ـپه سمه خبره تاسې پوهیږئ؟

-سمه خبره نو څنګه وي، که دې لوټونو ته مو سترګې نیولي وي، نو دا درواخلئ او موږ پریږدئ چې په خپله مخه لاړ شوو.

ـپټیبنده، سړی خو لارې ته راغی. څنګه دې خوښه ده، که تاڼې ته یې حواله کوو، نو د خدای مسکینان دي، ډیر به په عذاب شي.

یره اولدار صاحب، زه خووایم چې دا لوټونه به ترینه په دې خاطر واخلو چې بیا په دې مبارکه شپه ډمتوب ته زړه ښه نه کړي.

پېښور، لالي باغ

2000/ 05/ 11

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضـــــرورت

شپه په پخیدو وه، تازه،تازه مې سترګې سره ورغلې ولې، خو د دروازې د بې دریغه ټکاري سره بیدار شوم. سودا مې شوه، دروازې ته ورغلم او د وره تر شا مې وپوښته:

-څوك يې؟

-یار، زه یم سرمست؛ ته لږ بهر راووځه! څه ضروري کار درسره لرم.

دروازه مې خلاصه کړه، سترې مشي مې ورسره وکړه او په داسې حال کې چې په سترګو مې ګوتې موښلې او اوږده اوږده اسویلي مې ایستل؛ ورته ومې ویل:

سرمست خان، خدای دې خیر کړي، څنګه دې په دې ناوخته پیښنه راوکړه؟

-یار، حال د ویلو نه دی، خو څه مې کړي وی، ضرورت راپه مخه کړی یم، که نه په دې نیمه شپه مې له خوبه نه راپاڅولې.

-بیا هم خبره څه ده؟

-خبره خودا ده، چې کور ودانه مې د اولاد بیماره ده، دومره پیسې راسره وې چې هسپتال ته مې پرې ورسوله، ډاکټر وايي چې کیس سنګین دی او اپریشن ته ضرورت دی، که ته یو دوه زره روپۍ راکړې، نو وبه مې ګټې.

-دا څه وایې؟ خدای دې خیر پیښ کړي.

-خیر به شي، خو ته دومره مهرباني وکړه، ما ته پیسې راکړه، چې ځان هسپتال ته ورسوم.

-بخښنه غواړم سرمست خان، ما سره خو دومره پیسې نه شته، دا سل یو نیم سل روپۍ راسره دي که په دې ستا چاره کیږي، نو واخله له تا قربان دي.

-یار په سل یو نیم سل مې کار نه شي، څه چاره وکړه، په ډېره مینه مې ځان ته واده کړی، خدای مه کړه که خبره هاخوا دې خوا شي، نو تباه او برباد به شم.

-سرمست خان، زه به څه چاره وکړم، په دې توره شپه تا ته له کوم ځایه پیسې راوړم.

-یار، کورودانې نه دې راواخله.

-زما له کورودانې سره دومره پیسې نه شته.

-کشر ورور نه دې وغواړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-سرمست خان، ته يقين وکړه چې ما کله د خپل ضرورت په خاطر هم د ورور نه پيسې نه دي غوښتي.

سرمست خان لاندينۍ شونډه په غاښونو کې ونيوله، سر يې وخنډه، د لاسونو حلقه يې تر سټ تيره کړه او څو شيبې يې د اسمان په لور سترګې پاتې شوې. سټ يې وګراوه او ناڅاپه يې زما د بغل جيب ته لاس تير کړ. خدای کول چې زما په بغل جيب کې څه نه وو. خدای به مې پرده کوله چې واسکټ مې په تن نه و، که نه په تالا شۍ به يې رانه پيسې ايستلې وې، ورته مې وويل:

-سرمست خان، ستا يقين نه راځي، ولټوه، دا ته او دا زما جيبونه.

سرمست چې په دې پوه شو چې له ما څخه يې څه بوده نه کيږي، نو په تلو تلو کې يې وويل:

"يار زه څومره په اميد راغلم، په ټوله محله کې مې په چا زړه ښه نه شو اوتا ته راغلم. ځه، خدای دې خير کړي، غر په غر نه ورځي، خو انسان په انسان ورځي. دا دعا کوه چې کله دې څه ته ضرورت پيدا نه شي او چا ته ونه دريږې.

ما به نور څه ويلي وو، سرمست په خپله مخه لاړ، زه ترې کور ته ننوتم، په کټ کې وغځيدم،يو لړ انديښنو په مخه کړم،ډېره په ډېره اوښتم، خو خدای منې که مې سترګې سره ورتلې. يو دوست مې سترګو ته نيغ ودريده، چې تير کال يې ميرمن د اولاد د زيږون له وجې خپل ژوند له لاسه ورکړی و. په سرمست مې سخته خوا بده شوه، څو ځلې به مې زړه وکړ چې روغتون ته ورپسې پيسې ورورم، خو دې خبرې به پښيمانه کړم، چې د پيښور په دې بې سره بې سامانه روغتون کې به ورپسې چيرته ګرځې. خدای مې دې غاړه نه نيسي چې څلورم پار به و، چې سترګې مې سره ورغلې وې. سهار د چای څښلو وروسته د ږيرې خريلو لپاره د نايي دوکان ته لاړم، په دوکان کې ګڼه ګوڼه وه، خپل وار ته کيناستم، ځان مې د ورځپاڼې په لوستلو بوخت کړ، لږه شيبه تيره نه وه چې سرمست خان د نايي په دوکان راننوتو. سترګې يې سرې وې او سترغلي يې پړسيدلي وو. له واره مې پرې غږ وکړ:

سرمست خان! بيمار څنګه دی؟

سرمست په بريتو کې موسکی غوندې شو، خوله يې زما غوږ ته رانږدې کړه او ويې ويل: "يار، تا نه څه پرده،څلور، پنځه زره راسره نغدې وې، هغه خو په ان پن کې لاړې، په لسو زرو کې مې د کورودانې کالي (سره زر) ګاڼه کړل، هغه هم لاړې، د حريفانو نه هم قرضدار شوم او دا د لسو نوټ ګورې، دا مې هم له يوه نه په دستخوشۍ کې واخيستو. بيمار ميمار نه و، هسې يو ګپ و. يار، دا اسره هم ډير بد شی دی، کله ناکله خوجواري هم د بنده ضرورت شي.

2002/ 04/ 11

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چاته خپل وطن کشمیر دی

د هجرت په اوم کال چې پیښور ته په کډه شوم، نو د نورو خپلوانو په څیر مې دکمپ پر ژوند د ښار ژوند غوره وګاڼه. میاشت نیمه مې د ماما په کور کې له خپلو بچو سره اړولي وو. خو د پیښور په تنګو کورونو کې د دوه کورونوګډه ګذاره ډیره ګرانه وه، مجبور شوم او د ماما سره په ګاونډ کې مې د دوه کوټو کور په کرایه ونیوه. په کومه محله کې چې زه اوسیدم، له هغې محلې نه یو کس چې ابرارخان نومیده، ځان یې د محلې د نماینده په توګه کاندید کړی و، زما د کور نه لږ ورها خوا یعنې په دوهمه کوڅه کې اوسیده او تر هغې چې انتخابات را رسیدل، نو په دیره کې یې ښه ګڼه ګوڼه وه په لږه موده کې زما هم د محلې په بازار ګوټې کې له ځینو ځوانانو سره سلام کلام پیدا شوی و. ځینو خو به راباندې د سلام اچولو وروسته دا غږ هم کاوه چې " راځه کینه، دمه شه، زورره چیرته ځې " دهمدې غږونو وروسته مې د محلې له ځوانانو سره ناسته پاسته پیدا شوه. یو مازیګرله همدې یارانو سره یو ځای د ابرار خان حجرې ته ورغلم، د انتخاباتو موده را نږدې شوې وه او ا برار خا ن د محلې سپین ږیري او ځوانان د چایو لپاره دعوت کړي وو. په حجره کې مې له ناستو کسانو سره په غبرګو لاسونو ستړي مه شي وکړه. یو نیم به راوکتل او سم له واره به یې وویل چې ((میلمه ستړی مه شې، په خیر راغلی)) یوه مشروټ غونډې سړي په یوه ځوان غږ وکړ ((میلمه ته چای واچوئ)) یو ځوان د بسکټو د قاب سره د شیدو پیاله راته مخې ته کیښوده. یو ګوټ نیم به مې کړې و چې ابرارخان له کټ نه را ولاړ شو او په لوړ غږ یې په خبرو پیل وکړ: "زما مشرانو، کشرانو السلام علیکم، د هر څه له مخه درته یو ځل بیا په خیر راغلی وایم. ورونو تاسو پوهیږئ، چې زموږ محله یو چیرمین ته ضرورت لري او دې یو سیټ ته پوره لس کسه ولاړ دي. تر مخه چې کوم چیرمین و، تاسو ولیدو چې د کرپشن په کیس کې دننه شوی دی. تاسو ما هم ښه پیژنئ او زما حریفان هم. که څه هم زما په مقابله کې ډیرې غټې سامۍ ولاړې دي، خو زما زړه پر تاسو ډاډه دی. زه یقین لرم چې تاسو به ما حتماًَ کامیابوئ او دا کامیابي به زما نه وي، بلکې ستاسو به وي. کله چې ستاسو په مرسته دا میدان ما وګاټه، نو زما لپاره به بنیادي چلنج د ټولې محلې په سطحه د کوڅو فرش بندي وي. همدارنګه به د محلې نه لوډ شوټنګ ختموم او محلې ته به د کینټومنټ بورډنه څلور کسه روزانه د کوڅو د سپایۍ لپاره لګوم

ابرارخان ته یو زلمي د اوبو ګیلاس وړاندې کړ، ابرارخان د اوبو نه یو غړپ وکړ. په دې وخت کې یو کس ودرید او ویې ویل :

((ابرارخان! که په خپلو بنیادي چلنجونو کې دې دا هم زیات کړې چې دا بازار ګوټې د مهاجرو نه سپاه شي، تاسو ته مالومه ده چې هر دویم دوکان دلته د مهاجر دی، موږ ته یوازې د پیو خرخول او دروټو پخول پاتې دي، هر خوا چې مخ اړوې، په مهاجر دې سترګې لګیږي، که په دې مسئله هم اظهار خیال وکړئ بده به نه وي.)) ناستوکسانو د ولاړ شوي کس خبره تائید کړه او ګډ اوازونه پورته شول چې بالکل دا هم یوه بنیادي مسئله ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابرار خان چې ښه په دم کې شوی و، وویل :

دا هر څه به وشي. دې خبرې ته زما پام شته، تاسې خو ددې وړوکي بازار خبره کوئ، خو ما ته د ښارونو لوی بازارونه هم مالوم دي، چې د مهاجرو پرې قبضه ده. تاسې ورشئ په اسلام آباد کې وګورئ چې په غټو شاپنګ سنټرونو د دوی قبضه ده. په ټریول ایجنسیو کې دوی شریك دي، ټکسي ګاډي دوی چلوي، په سرکونو دوی لاس ګاډي اودریدلي دي او دلته په پیښور کې هم همدا صورت حال دی. دملك په نوروځایونو کې خو مې له وسه پوره نه ده، خو د خپلې محلې نه به یې حتمي ورکوم او یا به پرې د کورونو او دوکانونو کرایه ګانې جګوم .

په دې خبره ناستو کسانو د ((بري)) آوازونه وکړل او ابرارخان یې په چکچکو ونمانځه. ماته یې زیاتي خوند رانه کړ او غلی له حجرې څخه را ووتم، خدای خبر چې نور به یې د مهاجرو په باره کې څه، څه ویلي وي. درې څلور ورځې مې د ابرار خبرو چرت سخت خراب کړی و. که په لاره کې به مې په مخه راغی، نو ځان به مې ترې په څنګ واهه. خو په محله کې یې خلکو ډیرعزت کاوه، ځینو مهاجرو دوکاندارانو به هم ورته د خپل شرافت صدقه وخت نا وخت د پیپسي بوتل خلاصاوه .

یوه هفته انتخاباتو ته پاتې وه او ددې هفتې په دوران کې به روزانه ابرارخان ته کله یو او کله بل د چایو مازیګری نیولی و او په هره غونډه کې به ابرار خان د محلې د خلکو د خوشحالولو په خاطر په مهاجرو پسې لګیدلی و. بلاخره هاغه ورځ هم راغله چې انتخابات وشول او ابرارخان په کې د محلې نماینده انتخاب شو. پوره دوه هفتې د مبارکیو سلسله روانه وه، چا به ورته په غاړه د لوټونو امیل اچاوه او چا به ورته د خوږو قوطۍ روانې کړې وې. په شپو شپو یې حجره د سرمستو ځوانانو څخه نه اوزګاریده .

په دریمه هفته ابرارخان د نماینده په حیث په محله کې دفتر خلاص کړ او د محلې عمده مسلې به ورته راتلې او هغه به رفع دفع کولې. ځینې مسئلې به داسې هم وې چې تانې او کچرۍ (ماموریت او محکمې)، ته به هم په کې لاړ. او چې هلته به یې زر روپۍ ولګولې، نو د خلکو نه به یې پوره لس زره روپۍ اخیستې، چا ته چې به یې لانجه پاکه کړې وه، هغه به مجبور و چې ور یې کړي. د مهاجرو سره یې هم اړیکې پیدا شوې وې. چاته به یې په تانو کې زمانتونه کول او د چا په جرګو کې به یې ګډون کاوه اوپه زرګونو روپۍ به یې لاس ته راوړې .

داسې وخت هم راغی چې ابرارخان ډیرو مهاجرو ته شناختي کارډونه هم جوړ کړل او له هر چا به یې تر لس زرو کمې نه اخستې، په لږه موده کې ابرارخان لکونه روپۍ پیدا کړې. په محله کې یې د پیښوریانو په اصطلاح شل مرلې ځمکه چې ماشومانو به په کې لوبې کولې، واخیسته او له واره سره یې په کې د اته کواټرو نقشه پلې کړه. په درې څلور میاشتو کې یې کورونه جوړ کړل او مهاجرو په کرایه ونیول. دا نو داسې وخت دی چې د ابرار خان په رویه کې ډیر زیات بدلون راغلی و. مثلاً د مهاجرو پسې به یې هیڅ بده خبره نه کوله. یوه ورځ ورته یو مهاجر دوکاندار چې د پیپسي له برکته یې ورسره ګپ شپ پیدا شوی و وویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابرار خان خدای شته چې راباندې ګران یې، خو سخته ګیله مې در څخه پیدا شوې ده او هغه دا چې د انتخاباتو په شپو ورځو کې دې ډېر سخت بدرد د مهاجرو پسې ویل .

ابرارخان ځواب ورکړ :

څه مې کړی وی، د عوامو غوښتنه وه او ته پوهیږې هاغه وخت همدا عوام زما طاقت و. دا سیاست دی او سیاست د سیکې په څیر دوه مخه نه، بلا مخونه لري او هر مخ یې بیل،بیل رنګونه لري. دا شپږ اوه میاشتې کیږي چې زه چیرمین شوی یم، ته ووایه چې د کوم یو مهاجر سره مې بده وضع کړې ده؟ که یوه نیمه د خولې ټوکه مې له تا سره او یا له هاغه بل مهاجر سره کړي وي، هغه بیله خبره ده. که نه چاته مې تاوان رسولی دی؟ دا اوس ته امر وکړه چې څه خدمت دې وي، انشاء الله اجرا کیږي به. په همدې محله کې مې ستا په مخامخ څومره مهاجرو ته شناختي کارډونه واخیستل .

ددې هر څه سره سره هم زما ابرار خان ښه نه ایسیده، خو ټولنیزه مجبوري وه سلام دعا مې ورسره پیدا شوې وه. ابرار خان هم په دې پوهیده چې زما ښه نه راځي او کله نا کله به یې زما د زوریدو په خاطر راباندې د مهاجر غږ هم وکړ .

زه تر یونیم کال پورې په دې محله کې اوسیدم نور مې په کې زړه تنګ شوی و او د پیښور ښار په یوې بلې علاقې کې مې کور په کرایه ونیوه او کلونه کلونه د هاغې محلې په طرف نه وراغلم. ابرار خان مې هم له یاده وتلی و په خپل روزګار مصروف ووم او بلاخره داسې شپې ورځې راغلې چې مهاجرین وطن ته په ستنیدو شوو. په دې شپو ورځو کې زه هماغې پخوانۍ محلې ته چې څه وخت په کې ابرار خان چیرمین و د څه کار لپاره تللی ووم، هلته مې ابرارخان ولیده چې د خپلو کواټرو مخې ته یې کټ اچولی و، ما پرې سلام واچاوه، هغې راته د ناستې نه وویل او که ما ورته هر څومره د ضروري کار دلرلو ویل، نه یې منله. په کټ کې یې کینولم او په خبرو یې پیل وکړ .

))هلکه دا مهاجر ولې دومره اور اوبو اخیستي دي، دوی په هغه وران وطن کې څه کوي. دلته څومره سهولتونه دي، بجلي، ګیس او د اوبو بمبې په هر کور کې لګیدلي دي. او تقریباً اوس خو ټول کورونه فلش سیستم دي. دوی به په هغه ورانو کورونو کې څه کوي. او دټولو نه اهمه خبره خو دا ده چې دا د سرحد علاقه خو د افغانانو ده. زما نیکه هم له افغانستان څخه راغلی و. موږ خو وایو چې دا سرحد به له مینځه وړئ او په اټک کې به سرحد جوړوئ خوتاسې د یوې مخې په منډه یاستئ، اخر دلته څه خبره ده. د ټولو مهاجرو کارونه جوړ دي او اوس خو چې کوم سهولت یوه پاکستاني ته حاصل دی، یو مهاجر ته هم حاصل دی. بیا نو څه له هغې ورانو کورونو ته روان یاست؟ ما چې د ابرارخان په کواټرو ځغلند نظر تیر کړ، نو اوه کواټرو ته یې قلفونه اچولي وو او دهرې دروازې په سر یې لیکلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو: " كرايه كيلى خالي هى " په همدې وخت کې ابرار خان ماته مړه مړه وکتل او زما له خولې نه بې اختياره ووتل چې ابرارخان! هر چاته خپل وطن کشمير دی .

17-12-2002

سرای زرداد منډه يي کابل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامرېي څواك د "باز"

زموږ په فولکلوریک ادب کې باز تل د لوړ بخت نښه ګڼل شوی دی. که د چا په اوږه به باز کېناست، نو هغه به په فولکلوریکو کیسو کې ضرور واکمن یا پاچا کېده. نو دا دی د ډېرو مودو وروسته د پښتو کیسې پر څمکه یوه باز ناسته کړې ده. خدای دې زموږ د افسانو دا خبره رښتیا کړي، چې پر اوږه د باز پر ناستې سړی پاچایي ته رسېږي. زه باور لرم چې د پښتو کیسې پر څمکه د باز پر دې ناستې به د پښتو داستاني ادب مخ پر وړاندې لاړ شي، پرمختګ به وکړي او که خدای کول د پاچایي تر پوړیو به ورسېږي.

دغه پښتون بازچې زه یې دا لومړنۍ کیسه ییزه ناسته په ښه شګون نیسم، پښتون غزل بول شاعر او کیسه لیکوال ورور بازمحمد عابد دی.

زه چې څومره عابد ورور پېژنم، په اول ګام کې یو دروند اوروڼ اندی پښتون دی، دوهم ګام کې یو شاعر او لیکوال دی او په دریم ګام کې په ټوله مانا یو رښتنی انسان دی.

که د عابد ورور دغه لومړنۍ کیسه ییزه ټولګه په غور سره ولولو او بیا یې د شخصیت ارزونه وکړو، نو پورتنۍ ځانګړتیاوې به تر هر څه لومړی را مخې ته شي. عابد ورور د دغې وړې داستاني ټولګې د هرې کرښې د لیکلو پر مهال یو دروند پښتون دی او د پښتنانه سپېڅلتیا او دروند واله یې تر وروستۍ کچې ساتلې ده.

زما په اند عابد ورور ډېر لوستی دی، ځکه خو د ډېر لوستي په شان پېښې غوره کوي او مناسب کرکترونه ورته ټاکي او لوستونکی په ماهرانه ډول قاضي کوي. که څه هم کیسه لیکوال هغه قاضي دی چې له لوستونکیو څخه یو تورن کړي او د دار تر کړۍ یې راکاږي، خو عابد ډېر وخت قضاوت لوستونکي ته پرېږدي. څوک پر ناحقه د دار تر کړۍ نه کشکاږي .

عابد ورور یو داسې هنرمند دی چې ښکلا زېږوي، ښکلا ستایي او ښکلا په ګوته کوي. د یوه شاعر او د یوه لیکوال په شان د حساس او دردېدلي زړه خاوند دی. ډېرو وړو پېښو ورته هم د احساس تارونه خوځولي او دی یې جګړې ته هڅولی دی. او په پای کې یو بې پرې انسان دی چې هر څه یې په یوې بې پرې تله کې تللي دي. له پېښو سره یې انساني چلند کړی دی او یوه رښتني پایله یې ترې اخیستې ده.

اجازه راکړئ چې د عابد ورور په کیسو درسره وغږېږم:

په دغو کیسو کې چې کومې ځانګړنې تر هر څه له مخه زما پام ځان ته راواړوه، هغه د راتلونکیو ټولنیزو ستونزو انګیرنه ده. دا هغه ستونزې دي چې لا پرې زموږ خلک نه دي اخته او یا خو زموږ خلک ورته لا تر اوسه اوزګار نه دي. لکه د ((Yahoo. Com)) کیسه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کیسه په ډېر ښکلي ډول پيلېږي خو چې څومره کیسه د اوج پر لور ځي، هومره يې هندي فلمي بڼه راجوتېږي. که څه هم د کیسې ډېره برخه ډیالوګ نيولې، خو دا ډیالوګونه ډېر خواږه او کله کله ډېر ژور هم دي. دا چې له شهسوار سره نرګس یا پرښته څرنګه یو ناڅاپه په انټر نیټ کې مخ شوه، زما موخه د شهسوار مېرمن ده، چې دا یو بشپړ تصادفي حالت دی. کیسه تر وروستۍ شېبې خپله فلمي بڼه ساتي، خو په وروستۍ کرښه کې لیکوال هغه غوټه پرانيزي، کومه چې يې تر اوسه پټه ساتلې وه. د انټرنیټ د زمانې یوه ستره کورنۍ ستونزه په یوه عاطفي او رومانتیکي شېبې کې وړاندې کوي، چې زه يې د خلاقیت معراج بولم.

دا سمه ده چې زموږ ډېرو خلکو لا د انټرنیټ نوم هم نه دی اورېدلی، خو همدا انټرنیټ هلته تلونکی دی. همدا انټرنیټ به ډېرې ستونزې له ځانه سره که نن نه وي، نو سبا ضرور لېږدوي.

یوه له همداسې کیسو څخه ((قیمتي وینه)) ده. ما دا کیسه او پر دې کیسه د بهیر د غونډې بشپړ راپور او د کاروان صاحب لیکنه ډېر وړاندې د((ګندهارا)) په مجله کې لوستې وه. زما چې څومره په یاد دي هغه دا دي چې پر دغې کیسې یوه کره کتونکي دا ګوزار کړی و، چې دا کیسه یوه داسې ستونزه په ګوته کوي چې لا زموږ د خلکو ستونزه نه ده. او دا يې د کیسې نیمګړتیا ښوولې وه. خو زه بیا وایم چې همدا د کیسې غوره ښېګڼه ده. د یوه پوه انسان صفت دا دی چې د ګاندي په اند کې هم اوسي. که څوک راڅخه خپه نه شي نو موږ تل د ځارویو په شان د دم ګړۍ غم کوو او دا چې زموږ په ټولنه کې ټولنیزې ستونزې له نورو ډېرې دي، یو لامل يې هم همدا دی چې زموږ په لیکوالو کې د ستونزو انګېرنه په ښه ډول نه ده پالل شوې.

که وینه خرڅول نن زموږ په هېواد کې په پراخه کچه نه دي دود شوي، خو سبا ضرور دودېږي. دا اوس هم په کابل کې په نشه يي توکو اخته کسان خپله وینه پلوري او دا د دې ستونزې پیل دی.

عابد ورور په دغو لنډو کیسوکې هڅه کړې چې د یوې لنډې کیسې ټول آرونه له نظره ونه غورځوي. لکه ښه پیل، اوج، غوټه، خوږ ډیالوګ، ټکر، تلوسه او ښه پای او داسې نور ډېر لوازمات يې په نظر کې نیولي دي. زما په اند کله کله پر آرونو ډېر ټینګار د کیسې هنري او ادبي بڼه زيانمنوي. ځکه چې د لیکوال ټول اند او فکر آرونو ته اوړي او چې هنري لیکنه د آرونو په بند کې ګېره شي، هغه غوره هنري پنځونه نه شي کېدای .

خو د عابد ورور کیسې سره له دې چې په لړو ډېرو آرونو پابندې دي، خو خپله هنري او ادبي بڼه يې داسې خوندي ساتلې ده، لکه لیکوال چې په ناغوښتې توګه د آرونو لار وهلې وي. یوه یادونه باید وکړم چې په کیسه کې ښه موضوع، ښه پیل، غوټه، اوج، ډراماتیکه بڼه ، خوږ ډیالوګ، تلوسه ، ښه پای او داسې نور د لنډې کیسې ځانګړنې او آرونه دي. او له یوې لنډې کیسې نه ښه کیسه جوړوي .

په لنډه کیسه کې د کیسې نوم هم د کیسې په ښکلاییزه برخه کې او هم يې په ځواکمنتیا کې پوره ونډه لري. کله کله داسې هم پېښېږي چې لیکوال په داسې ځای کې کیسه پای ته ورسوي چې سرلیک يې غوټه پرانيزي. او کله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله سرلیک غوټه اچوي. نو سرلیک یا نوم د یوې لنډې کیسې اهم توکی دی چې نه یوازې دې ته باید پام وشي، داسې سرلیک غوره شي چې د لنډې کیسې وخت کم او موضوع یې غټه ده، یوه برخه غوره کړي، بلکې د کیسې ښکلا هم ور زیاته کړي. نوم باید د ښکلیو او خوږو وییوو څخه جوړشي.

د عابد ورور د کیسو ځینو نومونو ماته خوند را نه کړ. زه نه پوهېږم اوکه نه رښتیا ښکلي نومونه نه دي؟ دا سمه ده چې د کیسې له کوچو څخه باید نوم یا سرلیک وټاکل شي، خو د سرلیک د کلیمو خوږوالی او ښکلا هم باید په نظر کې ونیول شي. دا ځکه چې د لوستونکي سترګې تر هر څه لومړی په سرلیک لګیږي او که سرلیک ښکلی نه وي، نو بیا د کیسې لوستو ته د لوستونکي تلوسه نه پیدا کېږي. زما د اورېدو تر حده هغه سرلیک ډېر کمزوری دی چې د کیسې د مرکزي کرکټر نوم وي، لکه د عابد ورور په کیسو کې ((میا صاحب)) او ((شېخ صا حب)). که څه هم د کیسې په لوستو کې د عابد ورور په موخه لوستونکی پوهېږي چې ولې یې دا سرلیکونه انتخاب کړي دي. خو سره له دې هم دا وړ سرلیکونه کمزوري ګڼل کېدای شي.خو د ورپې داستاني طرحې ((ښاپېرۍ او دیو))، ((قیمتي وینه)) او د ((نامریي ځواک)) په شان له سرلیکونو نه بنده پوهېږي که عابد ورور په ځینو نورو نومونو هم لږ زیار ایستلی وای ښايي ډېر ښکلي سرلیکونه به یې ټاکلي وو .

که د عابد د کیسه لیکنې ژبې ته راشو، د لیکوال ژبه ډېره خوږه بې تکلفه او روانه ده. خو یوه خبره د یادولو وړ ګڼم چې د لیکوال پر ژبې پېښورۍ انګرېزي ډوله پښتو لږ لږ اغېزکړی دی. خو د ګټې، ضرورت، د قربانۍ چمړې او شیخ صاحب په کیسو کې د کرکټرونو ژبه بیخي بشپړه پېښورۍ انګریزي پښتو ده. دا چې د راوي ژبه دومره د پېښورۍ انګرېزي پښتو تر اغېز لاندې نه ده راغلې دا تر ټولو غوره خبره ده، دا ځکه که د کرکټر ژبه د یوې سیمې په ځانګړې ګړدودپورې اړه ولري او لیکوال له مکان څخه یادونه نه وي کړي، د کرکټر ژبه لوستونکي ته د پېښې د پېښېدو سیمه ور په ګوته کوي، لکه د ګټې، ضرورت او مبارکه شپه -کیسې. د دغو کیسو د کرکټرونو له ژبې څخه انسان کولای شي د مکان او زمان انګېرنه هم وکړي. ((مبارکه شپه)) کیسه کې د ډیالوګ له مخې سړی پوهېږي چې دا پېښور دی او دا د مهاجرت کلونه دي. او که د عابد ورور دغې ټولګې ته ښه ځیر شو، نو ټولې پېښې داسې ښکاري چې باید په پېښور کې پېښې شوي وي. کله کله سړی په دوه لارو کې پاتېږي، چې اوس نو دا پېښور شو که افغانستان، لکه د شیخ صاحب لنډه کیسه، نو د دې لپاره چې لوستونکي په دوو لارو کې بند پاتې نه شي، ښه دا ده چې عابد ورور کله کله په کیسو کې له مکان او زمان څخه هم لږ تر لږه په پرده کې هم یادونه وکړي او دا باید هېر نه کړي چې دا هم د لنډې کیسې له آرونو څخه یو آر دی. خو یو څه چې زما لپاره د یادولو وړ ښکاري، ښايي د دې لپاره به هم ما ته د یادولو وړ ښکاري چې زه په خپله هم یوه انجلۍ یم، هغه دا دي چې عابد ورور په دا ټوله ټولګه کې له ښځو څخه یو دوه ځایه په فرعي ډول یادونه کړې ده، زه نه پوهېږم چې د عابد ورور ښځې هېرې شوې دي او یا که د دوی په اند ښځه فرعي کرکټر دی. که څه هم د عابد ورور له کیسو څخه داسې ښکاري چې عابد ښځې په نشت ګڼلې دي. ښايي زما دا انګېرنه به غلطه وي دا ځکه عابد ورور په ټولنیز ژوند کې ښځو ته زښت ډېر درناوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي، خو له دې نه هم سترګې نه شو پټولای چې د عابد ورور یوه کیسه هم د ښځو له ژوند څخه نه غړېږي. څومره چې ما ته څرګنده ده، د عابد په سیمه کې د ښځو په ژوند کې ستونزې او نابرابرۍ دومره ډېرې دي چې راټولونه او انځورونه یې د یوه یا دوه لیکوالو له توانه وتلی کار دی؛ خو زما چې خپلو لیکوالو ته پام اوښتی زموږ په لیکوالو کې دا یوه عجیبه ستونزه ګرځېدلې ده. زه دلته د پښتو کیسه لیکنې دوه ډېر پیاوړې او سرلارې لیکوال رایادوم، صفیه حلیم او اسد الله غضنفر. د صفیې ټولې کیسې د ښځو په ژوند ګرځي راګرځي. ځینې دا استدلال کوي چې نارینه د ښځو په پرتله د نارینه وو په هکله ښه پوهېږي او ښځې د ښځو په هکله، خو په انساني ټولنه کې ښځه او نارینه ګډ ژوند لري، د یو بل د ژوند ملګري دي. د یو بل مور او پلار، لور او زوی، خور او ورور، تره او ترور دي. د یوه بل مرستندویان او همکاران دي، دوی داسې سره پېیل شوي دي چې بېلول او دا خبره منل چې نارینه د نارینه او ښځه د ښځې په هکله ښه پوهېږي، ناشوني کوي. که یوه ښځه د نارینه په هکله او یوه نارینه د ښځې په هکله سل سلنه و نه پوهېږي خو اتیا سلنه هېڅ شوني نه ده چې و نه پوهېږي، دا ځکه دوی د یوې ټولنې د وجود دوه اهم او نه بېلېدونکي توکي دي.

یولیکوال ورور یوه ورځ ما ته په دې هکله داسې وویل چې دارنګه دریځ د یوې عقدې له مخې نیول کېږي خو زه دا خبره په کلکه ردوم او ناسمه یې بولم، دا ځکه زموږ ټولنه له هغه غربي ابتذال څخه لا ډېره لرې ده، چې دارنګه عقدې رامنځ ته کړي او که زه ښاغلی غضنفر صاحب او صفیه حلیم له نژدې ښه نه پېژنم، خو عابد ورور ډېر ښه پېژنم چې له دغه ناسم حکم څخه مبراء دی او زه هیله منه یم چې عابد ورور لږ تر لږه په کیسه کې د ښځې شتون هم هېر نه کړي او په دې هیله چې د عابد ورور تل داسې سترې او ښکلې هنري پنځونې وکړي او زموږ د کیسې مځکه راته زرغونه وساتي او زموږ د لوستونکي تنده ور ماته کړي د عابد د دغې ټولګې ستاینه د اجمل اند په یوه بیت کې راټولوم.

هغه دی بیا شوې وریځې پورته له بزرګې څوکې

د کلي خلکو خو دا ډېر وخت یادولو باران

عابد ورور ته د دغې په زړه پورې او ښکلې کیسه ییزې ټولګې مبارکي وایم.

په درنښت

عارفه عمر لور

پېښور ارباب روډ

۲۴/۰۷ /۲۰۰۲

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په کړس کړس مو وخندل

یره دا زلمیتوب هم یوه لیونۍ دوره وي. که رښتیا درته ووایم د فلم له لیدو سره مې د جنون تر حده مینه وه. په اونۍ کې به دوه درې ځلې هرو مرو له ښوونځي نه پټیدم او ځان به مې نیغ سینماته رساوه، مگر دومره په ویره لکه څوک چې په یوه لوی جرم پسې روان وي .

یوه ورځ له یوه ملگري سره یو ځای له ښوونځي څخه وتښتیدم او نیغه مو د سینما لاره ونیوله. په هغه سرك چې سینما ته غځیدلی و، په ویره ویره بیل بیل لاړو. کوښښ مو کولو چې حتی څوك خپلوان دې هم موږو نه ویني. د سینما ودانۍ ته چې ورسیدو، تقریباً فلم پیل کیدو ته لا یو ساعت پاتې و چې ملگري راته وویل:

"خوښه دې نه ده چې د سینما تر شا له پیتاوي څخه مزه واخلو، ښه د مزار گرده مې پیدا کړې ده، یو سگرټی به ترې وڅکو او په ضمن کې به د زړو گناهگارانو سیل هم وکړو. د ملگري خبره مې خوښه شوه، د سینما شاته کښیناستو، ملگري مې په سگرټ تشولو پیل وکړ او ما د چرسو په چره کولو. له نیږدې بدلمنې کوڅې نه عبدل ماما (زموږ لیرې خپلوان و) راښکاره شو او چې څنگه یې پر موږ سترگې ولگیدې، نو له ټکه یې پوښتنه وکړه:

_اوهو، ای لوچکه ! دلته څه کوې؟

زه چې د چرسو په میده کولو بوخت اوم، په دې خاطر چې په چرسو مې پرده اچولې وي، لاس مې موټی کړ او ورته مې وویل:

_سینما ته راغلی یم.

_غلی شه! سینما ته راغلی یم، دا زیړې سترگې دې ورکې شه، ستاسې د مکتبیانو په سترگو کې والله کې ټکی حیا وي. د کمبخت بچیه، ته خو دې هغه پلار ته وگوره، والله چې په لمنه یې مونځ کیږي او تا بد بخته ته وگوره چې په څومره سپین سترگۍ سره وایې چې سینما ته راغلی یم. ته وار وکړه چې یو ځل زما پښې خدای کلي ته ورسوي، بیا دې د ځان سیل کوه، د ظالم بچیه له کور نه د مکتب په نوم راځۍ او بیا په سینماگانو گرځۍ.

_عبدل ماما نن یې زموږ د مکتب ټول شاگردان د زیتونو فابریکې ته راوستي او داوطلبانه کارونه پرې کوي، ځکه مو ترې ځانونه پټ کړل او سینما ته راغلو او موږ خو څه روزانه نه راځو چې ته راته اوس په کور کې جنجال جوړوې، چیرته په میاشت نیمه کې یو ځل سر راښکاره کړو.

-مه چرېږه د اوقي بچیه، ته لا دلیلونه وایې بس درته مې وویل چې یو ځل زما پښې خدای کلي ته ورسوي، ته دې بیا د ځان سیال کوه، چې زه دې یو وارې پلارخنځیر ته ووایم.

ماما خوله سمه خوځوه، د کنځلو دې څه حق دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــبس درته مې وویل، نور به له تا سره څه سر خوږوم، خوبیګا ته دې د ځان سیال کوه.

دعبدل ماما لا غوسه نه وه سړه شوې چې زموږ له خوا نه يې حرکت وکړاو په روانه روانه کې یې پوچه خوله خوځوله، چې زما په زړه هم د کور له ویرې د وهمونو لړې راخورې شوې، نو غږ مې پرې وکړ:

ــستا څه کار دی چې په دې بدنا مو کوڅو کې ګرځې؟

عبدل ماما یو څه ټکنی غوندې شو، مخ یې راواړوه او راته یې کړه:

ــزما به له چا سره څه کار وي، منډه يې ته به څم، ستاېې له ما پوري څه؟

ــمنډه یې ته چې سړی ځي، نو په باچاهي سرك ځي، ستا غوندې ګوډپیرونه ورپسې نه بدلوي. زه پوه شوم. سمه ده، ته زموږ په کور کې د سینما له تګ نه وواېه، پروا نه کوي، زه به هم د زیور مور ته ووایم چې ماما ټوله ورځ په مردارو کوڅو ګرځي.

عبدل ماما چې زما دا خبرې واوریدې، په تندي کې یې د ګونځو لارې وغځیدې، سترګې یې تنګې تنګې شوې، هیڅ یې ونه ویل او په خپله مخه روان شو.

ورځ مې د فلم د لیدو په خوند تیره کړې وه، له ماما سره سهارنی بحث مې له یاده وتی و، ماښام چې کور ته را ورسیدم، نو د کور په لويو دروازو کې له ماما سره مخامخ شوم چې ماشوم زوی (زیور) یې په ترخ کې نیولی و، نو هر څه راته مخې ته ودریدل، په زړه مې د وهمونو لړه راخوره شوه، بې واکه مې د هندوانو د رام رام په څیرلاسونه غبرګ کړ او په زارو مې ورته وویل:

عبدل ماما ګوره چې پلار ته مې د سینما له تګ نه و نه وایې .

ماما راته د سترګو په کونجونو کې وکتل، یوه رندانه موسکا یې وکړه، ناڅاپه یې لاس راوغځوه او راته یې وویل:

ته راکړه دا د پیر صاحب قول چې ته به هم د زیور مور ته څه نه وایې.

او موږ دواړو په داسې حال کې چې د یو بل لاسونه مو ښه کنښیمنډلي وو، په کړس کړس وخندل.

1998/ 03/ 06

پیښورلالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامريي څواک

خدايزده چې زرك له كومه ځايه زموږ كلي ته كډه راوړې وه، خو زموږ كلی يې د پلار نيكه وطن باله. په مړي ژوندي كې به تر هر چا د مخه نيغ نيغ كيده. د نورو ملګرو په پرتله يې له ماسره ډيره جوړه وه. شايد علت يې داو چې له ماسره يې كله هم جنګ نه و راغلی. كه نه داسې ورځ به نه وه چې په ده به چا سر نه و مات كړی. او له همدې امله يې په سر كې خنډونه جوړ شوي وو. په سر يې ويښته كم او د پرهرونوخاپونه زيات معلوميدل. او له دې وجې به يې تل يوه خيرنه خولۍ په سروله

د بيسوادۍ پرې ختمه وه. خو زه په دې راز تر اوسه هم پوه نه شوم ، چې تر اتم ټولګي څنګه رارسيدلی و. له هغې ورځې راهيسې چې زموږ په ښوونځي كې پتلون اغوستل جبري شوي وو، نو له څو ورځو وهلو ټكولو وروسته چې ښوونځي ته په لومړۍ ورځ په پتلون كې راغی، همغه خيرنه خولۍ يې په سر او چپلكې يې په پښو كړې وې، چې د ښوونځي د هلكانو د ريشخند له وجې له ښوونځي نه په تيښته مجبور شوی و. كله چې د خلقيانو حكومت په درز خرپ كې راغی، نو د " هورا " په نارو به يې خپله مرۍ وچوله. او د همدې هورا له بركته يې د ښوونځي د مدير صاحب پام ځانته را اړولی و .

داسې وخت هم راغی چې څو كاله مې د زرك سره هيڅ ونه ليدی شول . زه هم د منځني ښوونځي نه ليسې ته تللی وم. يوه ورځ چې د ليسې په وره ننوتم، په سرو سرو جنډو مې سترګې ولګيدې. پوه شوم چې هرو مرو به څه خبره وي. د لوبو د ميدان په يوه څنډه كې څو تنه په ستيج جوړلو بوخت وو، د رسميت زنګ وهل شوی و، ټولګي ته ننوتم، د تدريس لپاره معلم نه و راغلی او هلكانو يو شور جوړ كړی و. اخر د تفريح زنګ ووهل شو. څلورم ساعت و چې د سازمان منشي ټولګي ته را ننوت او داسې يې وويل:

-نن د ښاري كميټې د لومړۍ ناحيې منشي صاحب ليسې ته تشريف راوړی، له هغو شاګردانو څخه چې تر اوسه يې د ګوند د غړيتوب افتخار نه دی تر لاسه كړی، جداً خواهش كيږي چې د منشي د راتګ په وياړ دګوند غړيتوب تر لاسه كړي او هم په منظم ډول د ستيج مخې ته راشي چې منشي صاحب خبرې كوي.

دټولې ليسې شاګردان په منظم ډول د ستيج مخې ته راغلل او د منشي صاحب د راتلو انتظار يې كاوه، چې په دې كې يو ځوان چې لوكس پتلون يې اغوستی و، نيك ټايي يې تړلې وه ، د لاسونو په پړقا كې ستيج ته راغی او دا رنګې خبرې يې پيل كړې:

-انقلابي ځوانانو! د شكر ځای دی چې د ټولنې عام قوانين عيني دي. نن ډير خوشحاله يم چې ستاسې په منځ كې ځان وينم، د وياړ ځای دی چې د زخمتكشانو انقلاب د پرمختګ په لورې روان دی، دا انقلاب دی او انقلاب ځوان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعلیم یافته پوړ ته اړتیا لري. تاسې ځوانان یاست چې انقلاب د بریالیتوب تر وروستي بریده پورې رسولی شئ، د دشمن په دې خرافاتو ونه غولیږئ چې وایي " له موږ سره یو نا مریي ځواك مرسته کوي".

دمنشي صاحب خبرو لا دوام لاره چې ځيرې يې زما توجه جلب کړه، یو تت شان تصویر مې په ذهن کې وده کوله، په چورت کې لاړم ، په حافظه مې زور راوړ، یو دم مې هغه تت تصویر په ذهن کې روښانه شو او ناڅاپه مې له خولې ووتل چې دا خو زرك دی. زرك لا هم هغسې د انقلاب په افادیت خبرې کولې او له ماسره يې د نږدې لیدو تلوسه ورو په ورو ډیریده.

غونډه پای ته ورسیده، هر څوك په خپله مخه روان شو، په څه شواخون مې ځان د زرك خواته ورساوه. زرك چې زه ولیدم، را تر غاړې ووت، تر روغبړ د مخه یې راڅخه وپوښتل چې د ګوند د غړیتوب افتخار مې تر لاسه کړی او که نه؟ ما ورته د نفي سروښوراوه.

ده وویل: دا خو ډیره د خواشینۍ خبره ده، چې تر اوسه لا په تیارو کې اوسې. ځان ویښ کړه او له تیارو راووځه. که په کلي کې دې له اشرارو سره ګذاره نه کیږي، نو د ښار په لومړۍ ناحیه کې به درته دولتي ودانۍ دروسپارم. زرك به لا نور هم څه ویل خو یو ساتونکی په منډه منډه راغی او ویې ویل:

"منشي صاحب! د امر صاحب مخابره راغلې ده ، له تاسې سره څه ضروري کار لري، مهرباني وکړئ جیپ ته تشریف راوړئ".

زرك په تلو تلو کې د خپلې شعبې ادرس راکړ او په کلکه یې را څخه وغوښتل چې یو ځل به خا مخا ورځم. بیا مې له زرك سره لیده کاته ونه شول. سره له دې چې څو وارې يې پیغامونه هم راواستول، خو د قسمت خبره وه، زه هم پیښور ته په کډه لاړم .

پوره دولس کاله وروسته چې نظام بدل شوی و، هر چا کولای شول چې په آزادانه ډول خپل هیواد ته لاړشي. زه هم په ډیر شوق خپل هیواد ته روان شوم. څو ورځې په کلیو، بانډو او ښارونو وګرځیدم. یوه ورځ د ښار په یوه برخه کې ولاړ وم چې د شا له خوا مې په اوږه لاس کیښودل شو. مخ مې وروګرځاوه، ګورم چې زرك دی، خو په پخوانۍ دبدبه کې نه. رنګ یې الوتی و، په شونډو یې پتري ولاړ وو. په بدو ورځو ښکاریدو، تر روغبړ وروسته یې د خپلې شعبې ادرس راکړ. ما ترې وپوښتل: چې اوس هم په شعبه کې کار کوې؟

زرك راته وویل: هو، زه د شعبې د امر سکرتر یم او په عین حال کې د پخلنځي د چارو مسوول.

بله ورځ له وعدې سره سم د زرك شعبې ته ورغلم. شعبې له سیمټي فرش پرته دوه چوکۍ او یو میز درلودل. د میز له پاسه تلفون ایښی و، تر روغبړ وروسته زرك پر چوکۍ د ناستې راته وویل. کیناستم، پر خبرو مو پیل وکړ، ما به ورته د ماشومتوب شوخه دوره یادوله او هغه به د مسکو د عیش او عشرت کیسې کولې. په خبرو خبروکې مې په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه کې راوګرځيدل چې راځه مفت تليفون دی، له ترور کره دې يو زنګ ووهه. زه لا د تليفون د نمرې په يادلو کې وم چې ناڅاپه تليفون د ميز له پاسه روان شو. موږ دواړه ورته يو ځای متوجه شوو، تليفون د ميز کوز سر ته ورسيده، اخر له ميز نه په هوا شو او په هوا کې يې هم حرکت دوام درلود، چې زرك وويل:

وګوره کنه، پخوا به خلکو ويل چې له مجاهدينو سره يو نامريي ځواك مرسته کوي، خو ما به نه منله. ګوره کنه، دا لوبه هم راته له کرامت نه خالي نه ښکاري. د تليفون حرکت لا هم هغسې په هوا کې دوام لاره، نږدې و چې پر کړکۍ واوړي، د زرك د صبر پيمانه لبريزه شوه، غږ يې پرې وکړ:

"هلکه څوك ياست چې د تليفون مزی کش کاږئ" .

د چت له خوا يو دروند غږ راغی چې ويل يې " يه خلقي! مه ګړبيږه، زه يم، کباړ مې ټول کړی، مزی مې په کار دی چې د بوجۍ خوله پرې وتړم.

1999/03/25

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکست

نن مې له سهاره طبعه خړه وه، له څو کسانو سره مې خوله ووهله، نږدې وو چې له يوه سره مې لاس اچولی و، مگر خدای خير کړ. اصلي سگرټ به ولگوي او بيا به وايي چې دا خو نقلي دی. يو خو دې خدای د دې کارخانه دارو انصاف روزي کړي، يو شی به لا راوتی نه وي چې بيا يې نقل جوړ کړی وي.

رښتيا زه د پېښور په يوه گڼ بازار کې د سگرټ خرڅولو کراچي لرم چې پېښوريان يې گاډی بولي. هسې خو په دې بازار کې د ناستې څه چې د ولاړې ځای هم نه پيدا کيږي، مگر زه هم دومره مفت نه يم ناست. د بازار د دوکاندارانو د اتحاديې مشر راته د زنځير د ټرلو او خلاصولو وظيفه په دې خاطر را سپارلې ده چې بازار ته موټر داخل نه شي. او د همدې زنځير له برکته مې په منځ سرك د سگرټو کراچۍ درولې ده.

هسې خو په دې بازار کې هر وخت گڼه گوڼه وي. خو د پشکال په ماسپښين کې په کې کراره کراري وي. چيرته يو کس نيم په کې ها خوا دې خوا کيږي چې هغه هم دوکاندار وي، د خريدار په کې هيڅ درك نه لگي.

په همداسې يوه ماسپښيني کې د خپل کار په چوکې ناست وم چې په يوه ملنگ مې سترگې ولگيدې، برگه خولۍ يې په سر وه، د کميس پر ځای يې بنين اغوستی و، په ترخ کې يې تبرزين نيولی و، رنگداره ټوټې يې په متو ټړلې وې، کچکول يې په غاړه اچولی و، دوکان په دوکان گرځېده او لاسونه به يې د هندوانو د نمستی په څير غبرگول، چا به ورته په کچکول کې روپۍ نيمه اچوله او چا به بينوا رخصتاوه.

ما ته يې تاند زلميتوب راياد کړ، چې له مکتب څخه به پټ شوو او د سينما مخه به مو ونيوله. کله چې به د سينما په پرده د بت صحنه راغله او د فلم لوبغاړو به ورته د عقيدت په توگه لاسونه غبرگ کړل او د رام رام نارې به يې وهلې، نو د سينما په هال کې به د تو، تو غږونه بې واره اوريدل کيدل او هر چا به دا ښودله چې ما د بت پر مخ لاړې تو کړې او له گناه څخه مې ځان بچ کړو .

کله چې له سوچ نه راوگرځيدم، نو ملنگ را نږدې شوی و. که څه هم زه په خيرات ورکولو کې دومره ميړنی نه يم، خو نه پوهيږم چې ولې مې له ځانه سره پريکړه وکړه چې که ملنگ له ما څخه څه وغوښتل، نو غوټې پنځه روپۍ ورکوم گوندې په دې عمل را څخه خدای راضي شي. درې څلور دوکانه فاصله چې پاتې شوه، نو د ملنگ زما په کراچي نظر ولگيده، سپك قدمونه يې راواخيستل، د غوږ له غاړې نه يې سگرټ راواخيست، څو يې چې گوگرد پيدا کاوه، نو زه له خپل ځايه پورته شوم او د " جی رام جي کي جی" کلمات مې له خولې څخه ناخود آگاه ووتل. ملنگ سم له واره لاسونه غبرگ کړل او د " بسم الله، بسم الله" کلمات يې تکرار کړل.

ملنگ سگرټ ولگاوه او په خپله مخه روان شو، خو زه يې له يوې دردوونکې ماتې سره مخ کړم. څه مې له ځايه طبعه خړه وه او څه له دې پيښې سره خړه شوه. د ملنگ څيره مې مخې ته ولاړه وه چې له ورايه مې په يوه لوړ دنگ سړي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې ولګيدې چې په خولو کې لوند خيشت را روان دی، د جومات د پوزکي خولۍ يې په سر کړې ده. درانه درانه ګامونه را اخلي.

زه د ملنګ سره د پيښې شوې واقعې د کفارې د ادا کولو په خاطر له خپل ځايه ولاړ شوم، د سړي مخې ته ودريدم او په ډيره عاجزۍ مې ورته وويل:

کاکا که خدای مې نه غلطوي تاسې په هيره کې د جومات خولۍ په سر راوړې ده.

مخکې له دې څخه چې سړی ځواب راکړي، ايسته يې پوريې وهلم او بيا يې وويل:

"ها خوا شه ورك شه. اوس مې په پنځه روپۍ واخيشته".

زما پريشاني نوره هم زياته شوه. تر تير مازيګر پورې مې چرت ډير خراب و. ماښام ته لږ وخت پاتې و چې يو شاعر ملګری مې څنګ ته راغلو، په ترخ کې يې په شين پوښ کې نغاړلی کتاب نيولی و، د عادت له مخې مې لاس ور تير کړ، خو ملګري مې په کتاب ترخ ټينګ کړ او ويې ويل:

"پريږده زوروره، څه پرې کوې، مذهبي کتاب دی".

ماته يو ځل بيا ملنګ را په ياد شواو ملګري ته مې وويل:

راکړه مړه زه درته څه مذهبي سړی نه ښکارم .

کتاب مې ترې واخيست او چې څنګه مې په ليمو ښکل کړ، نو شاعر ملګري مې يوه مسته مانا خيزه خندا وکړه. ما په بيړه کتاب له پوښ څخه وايست چې غټ غټ يې پرې ليکلي وو "ګرنتهـ" مصنف "ګروهـ نانك" يو ځل بياملنګ را په ياد شو، څو شيبې مې د لاشعور په ويړه پرده د ګندهارا تهذيب فلم وڅرخيده، په ايمان وويريدم او امنت بالله مې په ځان وويله .

2001/ 04/ 25

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قیمتي وینه

له ماشومتوبه مې په خپل مټ باور و. په ښوونځي کې به هم په تن بدن کمزوري یاران رانه په څنګ تېریدل. داسې ورځ به نه وه چې په چم ګاونډ کې به مې د چا تنۍ نه وه شلولې او میندې به یې له موږ کره به شور نه راتلې او له همدې بې سرۍ له وجې به مې راته مور ستغې سپورې ویلې. څه په خوارو مې لسم پاس کړو، هغه ورځې مې هم ولیدې، چې دفتر په دفتر د نوکرۍ لپاره وګرځېدم، خو زموږ د خوارانو په قسمت کې نوکري چېرته وه. ټول وخت مې په بې روزګارۍ کې تېر کړ، هسې به د محلې په کوڅو کې ښکته پورته کېدم، له دې وجې د لنډغرو په سر کې شمار وم. پردي ودونه به مو یوه هفته د مخه ګرمول، که ربښتیا درته ووایم، ښې مفتې مزې مو چاڼولې، داسې شپه دې حرامه وي، چې موږ دې ترې موج نه وي اخیستی.

زما کمبختي به راغلې وه چې یوه ورځ زموږ د یارانو له جملې نه د یوه ماشومه لور په ګولۍ لګېدلې وه، ډېره وینه ترې تللې وه، په هسپتال کې وینې ته ضرورت شو، یارانو یو بل ته سره وکتل او بیا ټولو په ما ګوته کېښوده، ما چې کله د وینې د ورکولو تصور هم نه و کړی، له پښو نه مې دم ووتو، مړه خوله راباندې راماته شوه، خو له خپلې تنې نه وشرمېدم او وینې ورکولو ته مې ځان ونیو. ډاکتر چې کله زما د وینې ګروپ معلوموه، نو سخت وارخطا شوم، یوه لړزنده یخني راباندې راغله، ډاکتر مې زړه ډاډه کړ و یې ویل:

))یو نارمل انسان کولای شي چې په هرو درې میاشتو کې پنځه سوه سي سي وینه ورکړي او له تا نه خو زما په څېر دوه جوړېږي، ته ولې دومره وارخطا شوې. خو یوه خبره واره چې ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده، ستا وینه هر انسان ته ختی شي، خو د هر چا وینه بیا تا ته نه شي ختی، تر څو چې ستا د وینې ګروپ نه وي((.

ډاکتر چې څو خپلې خبرې خلاصولې، له مانه یې پنځه سوه سي سي وینه اخستې وه. هډو پوه پرې نه شوم او نه مې څه کمزورتیا محسوس کړه.

کله کله به مې د ډاکتر دې خبرې چې ((ستا وینه ډېره قیمتي ده)) په مغزو کې انګازې کولې. تل به په همدې چرتونو کې تللی وم، وخت نا وخت به مې له یارانو نه هم د وینې ورکولو په هکله تپوسونه کول او په دې پوه شوی وم چې په هسپتال کې روزانه د وینې ضرورتمندان وینه په بیه اخلي. بس د دریو میاشتو پوره کېدو ته مې په ورځو شمېرلو پیل وکړ، بالاخره پوره شوې او نېغ هسپتال ته لاړم او د وینې خرڅوونکو په لست کې مې نوم ولیکه. یوه ښه شپېه وروسته راته د ډاکتر د کمرې نه اواز وشو، ورغلم او د وینې د بیوپار سره مې پنځه سوه سي سي وینه په زرو روپو خلاصه کړه. هفته دوه مې پرې ښې په مزو کې تېرې شوې او کله چې بیا د خرچې ضرورت شو، نو درې میاشتو پوره کېدو ته مې بیا په ورځو شمېرلو پیل وکړ، دا ځل دا درې میاشتې هېڅ نه پوره کېدې، د خدای په دې وېړه دنیا کې مې سخت زړه تنګ شوی و،هېڅ ټایم راباندې نه پاس کېده، خو اخر دا دوره هم پوره شوه. هم هغه هسپتال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړم او په لست کی مې نوم ولیکه او کله چې راته د ټولو وینه خرڅوونکو په وړاندې د ډاکتر له کمرې نه اواز وشو، نو د ړومبې ډاکتر خبرې مې په یاد کې راغلې چې ویل یې:

))ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده((.

په خپله وینه مې په زړه کې ناز وکړ او په فاتحانه انداز د ډاکتر کمرې ته ورغلم. زما د وینې پخوانی بیوپار ناست و، خبرې جوړېدو ته ضرورت پېښ نه شو، نېغ لاړم او په بېړ کې وغځېدم. د سترګو په رپ کې یې را نه پنځه سوه سي سي وینه واخیسته او شین لوټ مې په زړه واچاوه .

داخل مې په ځان لړه سخته تېره کړه، خو د ډېرې سختې باوجود مې خرڅه تر میاشتې و نه رسوله. خو وروسته بیا هماغه تنده وه. درې میاشتو پوره کېدو ته مې وار ونه کړ، یو بل هسپتال ته لاړم او پنځه سوه سي سي وینه مې خرڅه کړه. څه مې کړی وای ، مجبوري وه. بد اموخته شوې وم، بله هېڅ چاره نه وه، بس سم کار مې ورته ویلی و، میاشت لا پوره نه وه چې نوره وینه مې خرڅه کړه او چې څلور پنځه میاشتې مې سر په سر وینه خرڅه کړه، نو ښه یې له لاده باده وایستم. دا داسې وخت و چې خپل کور ته مې بلکل شاه کړې وه. اکثره وخت به مې په هغه کوډله کې تېراوه، چې د ملنګ بابا د زیارت په یوه کونج کې مې د کیکرو له شاخونو څخه جوړه کړې وه. کمزورتیا مې ورځ په ورځ په زیاتېدو وه، هسپتال ته لاړم، ډاکتر زما چیک اپ وکړ او ویې ویل:

))ځوانه ستا د وینې کمبوت دی. زه درته دا دوایانې لیکم، خو هله به دا استعمالوې چې درې څلور خلتې وینه ځان ته تېره کړې او څومره زر چې کېدای شي وینه ځان ته وخېژوه، که نه دا دوایانې به هېڅ اثر ونه کړي((.

ډاکتر نور هم څه ویل، خو زما پام د ړومبي ډاکتر خبرې اړولی و چې ویل یې.

))ستا وینه ډېره قیمتي ده، هر انسان ته ختی شي، خو د هر چا وینه تا ته نه شي ختی، څو چې ستا د وینې ګروپ نه وي پیدا شوی((.

د وینې د اخیستو خو راسره هېڅ درک نه لګېده، ډېره موده پس کورته لاړم او څنګه چې په پوړو و ختم، نو د مورکۍ سترګې را باندې ولګېدې. په غبرګو لاسونو یې له خپلې سینې نه درز پورته کړ او ویې ویل:

))ای لویه ځوانه راورسېرې، په زوی مې څه شوي دي، ته دې خوا راشه چې زیړي خو به نه یې نیولی((.

ماته چې خپل ځان معلوم و، هېڅ مې و نه ویل، کمرې ته لاړم او په کټ کې وغځېدم، مور مې رانږدې شوه، د سترګو زېږمې یې راته راښکلې او په یقین سره یې وویل:

))زویه زیړي وهلې یې، راځه بلا ګۍ دې واخلم، ځنډ مه کوه چې د زیړي با با زیارت دې بوځم((.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه که هر څو پوهېدم چې زيږي نه يم وهلی، خو مور ته مې څنګه دا باور ورکړی و. دا خو مې ورته نه شو ويلی چې ما د وينې په سودا کې تاوان کړی دی. زيارت ته ورسېدو، مور مې څو وارې لاس نيولی د زيارت نه وګرځولم، له منجاور نه يې راته بندونه واخيستل او ډېره شيبه يې په لوړ غږ زما د رغېدو دعا وکړه. د زيارت منجاور مې مور ته وويل:

"بندونه به دې زوی ته له غاړې نه وتړې، دا مالګه په هاغه مخامخ کوهي کې واچوې،اوه ورځې به دې زوی ته په اور پخکړی قتغ نه ورکوې، که خدای ته منظوره وي، زوی به دې روغ رمټ شي".

ما چې د يوې هفتې د پرهېز خبره واورېده، په زړه مې تياره راغله، ساه مې ډوبه شوه، مور ته مې وکتل، د هغې هم راته حال خراب شو، د غز ډډ ته يې تکيه ووهله، سترګې يې پټې وې، خو اوږده اوږده سا يې اخيسته، چې په دې وخت کې مې د مور زهيرتيا او زما فريب په مغزو کې يو توپان راوست او چې مور مې لږه ساه صورت شوه، نو د ډاکتر د چيک اپ ټوله خبره مې ورته سپينه کړه.هغې چې زما خبرې واورېدې، نو په غوسه يې راته وويل:

"چې داسې ده نو مخکې دې ولې راته نه ويلې، چې دا تکليف خو مو له سره کم وای، خو څه خدای دې اوس خېر راپېښ کړي".

له زيارت نه په واپسۍ مې د مور په وينا بندونه له غاړې نه وتړل، خو مور مې په سبا نېغ هسپتال ته بوتلم. سرجن ته مو د چيک اپ پرچې ورښکاره کړې، هغه د وينې په بينک چيټ راکړ، خو په بينک کې زما د وينې ګروپ ميلاو نه شو. په وينې خرڅوونکو کې مو هم وليدل، خو داسې څوک نه وو راغلي چې زما د وينې سره يې وينه برابره وي. د علاقې د چرمين نه مو د وينې د خيريه هسپتال په نوم چيټ واخيسته، هلته هم پيدا نه شوه. د هغوی په ذريعه مو په اخبارونو ريډيو او ټې وي کې د وينې د ضرورت اشتهارونه ورکړل او چې دا ټولې لارې را باندې بندې شوې او هېڅوک حاضر نه شول چې وينه دې راکړي، نو د ړومبي ډاکتر خبرې مې يو ځل بيا په مغزو کې توپان راوست.

"ستا وينه ډېره قيمتي وينه ده. ستا وينه ډېره... ستا وينه"....

د وجود کمزورتيا او ورځ په ورځ د مصيبتونو لړۍ د ژوندانه د سټريا احساس راکړ، څلور پنځه ورځې مې چې په کور کې تېرې کړې، نو زړه مې ښه په تنګ شوی و. د ملنګ بابا په زيارت کې مې خپله کوډله راياده شوه. ورغلم، په خپل حال ولاړه وه، يوه ښه شېبه مې د زيارت په بوټو نظر واچوه او د ګلاب په هغه بوټي چې ما يې تر لاندې خرڅه ساتله؛ نظر پرېوتو، ناڅاپه را په ياد شو چې څو ورځې وړاندې مې د دې بوټي لاندې خرڅه پرېښې وه. ورغلم او په وارخطايۍ مې د بوټي بېخ ته لاس کړ، په پلاستيکي ګوتۍ کې بنده ټره (پاکټي شراب) په ګوتو راغله، ناڅاپه مې په سر واړول او په ړومبي ځل مې محسوس کړل چې د خپلو وينو وروستی ګوټ مې هم تر مرۍ تېر کړ.

۲۸/۰۷/۲۰۰۰

پېښور لا لي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخت مصروف یم

یو خو دا ژورنالیزم ډیر سترې کار دی او په تیره بیا صحافتي ژورنالیزم، که یو ځل سړی د صحافتي ژورنالیزم په لومه کي بند شي نو بیا دې خدای (ج) مل شي.

تیر کال چې زه دیوې مجلې د پښتو برخې اډیټر ووم ، نو دچا خبره له پښو نه مې بجلې ایستلې وې . دلیکنو په خاطر به کله په لیکوال پسې په یوه او کله په بل دفتر گرځیدم. که به کوم لیکوال په مخه راغی، د روغبړ نه د مخه به مې د لیکنې غو ښتلو رنگین لفظونه سره راټول کړ او د لیکنې غوښتنه به مې ترې وکړه.

که په کوم لیکوال پسې به دفتر ته ورغلم نو د خپل مصروفیت نه به یې سر ټکا وه . داسې هم نه وه چې گنې زه دمقالو څخه عاجز وم. او داځکه چې زموږ مجله دیوې موسسې له خوا خپریده اود گذارې سره سمه یو څه حق الزحمه یې هم ورکوله .

ځیني لیکوالانو به په مستعارو نومونو څو مقالې راکولې او ځیني چې به دحق الزامې نه خبر نه وو او دفترونو ته به پسې لاړم ، نو له ډیرو به مې دا ټکی اوریده چې " سخت مصروف یم، د دفتر کا رونه راباندې دومره ډیر شوي دي چې دسر گرولو ته هم نه یم وزگار، بخښنه غواړم " په دې وخت کې به مې ورو ورته له خولې نه ووتل : صا حبه زموږ مجله حق الزحمه هم ورکوي. نو پیاوړي لیکوال به په وښکو کې موسکی شو او ورو به یې راته وویل : "څه کوښښ به وکړم چې یو څه درته ولیکم ، زورور سړی یې" زه په دې پو هیدم چې زه زورور نه ، خو مجبوراً به مې ورته کور ودانی وواېه. داسې وخت هم راغی چې ما دمجلې سره کا ر پریښې و او دیوې بلې ادارې سره مې کا ر پیل کړی و، زیا تې له دې منډو نه خلاص وم چې له چا نه مقاله واخلم یا چا ته حق الزحمه ور وسپا رم. اوس چې له ما څخه د کومې مجلې مدیر اوبیا دداسې مجلې مدیرچې حق الزحمه نه ورکوي ، لیکنه وغواړي، نو ډیر په اسانه مې خولې ته راشي چې " سخت مصروف یم " بخښنه غواړم. دمجلې مدیر موسکی شي او راته ووایي چې، دا د مصروفیت مرض په ټولو لیکوالانو لگیدلی، ددې به څه چاره وي ؟ خو دا مدیر اشنا مې خبر نه دی چې دهر مرض دوا شته او د لیکوال د مصروفیت دمرض دوا حق الزحمه ده. داځکه چې لیکوال په لیکنه زحمت باسي ،انرژي مصرفوي ،که یوه اندازه حق الزحمه ورکړل شي، نو دلیکوال روحیه به پیا وړي شي اوبلې لیکنې ته به یې هم زړه وتخنیږي . ماچې دمجلې سره کار کاوه نو یوه لیکوال به چې دهرې گنې لپاره مقاله راکوله ، دا خبره به یې ضرور راته کوله چې حق الزحمه یې غواړم ، ځکه چې ددې لیکنې پر مهال م دوی قوطۍ سگرټ څکولي دي. ما به ورته په سینه لاس کیښود او ورته وبه مې ویل: استاده غم مه کو ه چې مجله چاپ شوه اول به تاته حق الزحمه در ورسوم.

یو وخت ما پوره شپږ میاشتې وروسته یوه لنډه کیسه لیکلې وه، مخکې له دې چې په یوه درنه ادبي غونډه کې یې نقد ته وړاندې کړم، دیوې داسې مجلې مدیر ته مې دمجلې په دفتر کې ولوستله چې حق الزحمه یې نه لرله. مدیرکیسه خوښه کړه اودچاپ لپاره یې لاس راوغځا وه. ما ورسره وعده وکړه چې په غونډه کې تر اورولو وروسته به

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ضرور دروسپارم. په همدې ورځ غونډه هم وه. د غونډې په پيل کې تر تلاوت وروسته يوه فرهنګي ملګري وويل : " زما قدرمنو ليکوالو او شاعرانو ! ما د يوې موسسې سره ژمنه کړې چې ديوې جريدې مسووليت پر غاړه واخلم او دا ژمنه مې ستاسې په ډاډ کړې ده. هيله کوم چې خپلې ليکنې به له ما څخه ونه سپموئ." لږه شيبه وروسته ماته بلنه راکړل شوه. ما چې کيسه د نقد لپاره ولوستله، يارانو يې خوبۍ او خامۍ راپه ګوته کړې، ښه ګرم بحث پرې وشو، کله چې له ستيج نه راکوزيدم نو هغه فرهنګي ملګرى چې له مخه يې دليکنو غوښتنه کړې وه، له خپلې چوکۍ راولاړ شو او ليکنه يې زما له لاسه کش کړه. ما خپله ليکنه په ګوتو کې کلکه کړه او ورته مې وويل : صاحبه ما له يو چا سره وعده کړې، چې دا ليکنه به ورسپارم ، تاسې ته بله ليکنه درکوم. خو ملګري ليکنه کلکه نيولې وه او ټينګار يې کاوه چې نه همدا کيسه به راکوې. ما يې پر نه ورکولو ټينګار کاوه، خوهغه نه منله. بلاخره خوله يې زما غوږ ته رانژدې کړه او ورو يې وويل :

"اشنا حق الزحمه هم لري"

دحق الزحمې دنوم په اوريدلو سره زما ګوتې سستې شوې او ملګري ليکنه خپل لاسي بکس ته ور ننه ايسته.

1382/12/01

کابل، خيرخانه

عابد او نامريي څواک

که له پښتو شعر نه راتير شوو، لنډې کيسې او ناول ته تم شوو، نو و به ګورو چې د شعر پر پرتله د کيسې او ناول لمنه ډېره خواره ده. څکه خو دې کمښت ته د باز محمد عابد پام شوى دى او د شعر له اسمانه يې د لنډې کيسې ميدان ته رادانګلي دي. کوښښ يې کړى دى چې د پښتو ادب لمنه په " نامريي څواک" نوره هم پسې ښکلې کړي.

عابد په پښتو ادب او په تيره بيا د برې پښتونخوا په هاغه شاعرانو او ليکوالانو کې شمار دى چې د هجرت په چاپريال کې يې شعرونه او کيسې ليکلي دي. او په اسانه يې د نن خبره د سبا ورځې نسلونو ته سپارلې ده.

زه نه شاعر يم او نه ليکوال، خو دومره بايد ووايم چې لنډې کيسې په پوره ليوالتيا لولم او خوند ترې اخلم. تر کومه ځايه چې ما ته مالومه ده د لنډې کيسې سرليک بايد په زړه پورې او عام فهمه وي. که داسې و نه شي، نو ډېر لوستونکي به يې له لوستلو څخه محروم پاتې شي. په تيره بيا د کتاب نوم خو بايد چې ډېر جذاب او په زړه پورې وى. زما په نظر که کوم بل ښه نوم يې ورته غوره کړى واى بده به نه وه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي ځينې دوستان ووايي چې ضروري نه ده چې هر څوک دې پرې پوه شي. خو زه وايم چې دا هم ضروري نه ده چې ادب دې د ادب لپاره وي. ادب دې د ژوند لپاره هم وي. كه لږ مخته لاړ شوو او د غرب دروازه پرانيزو، نو و به ګورو چې په ميلونونو وګړي د لنډې كيسې او ناول لوستونكي دي. دا ټول اديبان نه دي، بلكې عام وګړي دي. چې د سفر او د رخصتيو په ورځو كې ناول او ياهم لنډې كيسې لولي.

د عابد نامريي څواک مې له پيله تر پايه ولوست. ډېرې په زړه پورې كيسې يې په كې راټولې كړي دي چې د لنډې كيسې په معيار پوره دي.

زه د عابد صاحب په كيسو خپل نظر په لاندې ډول كاږم

د " ميا صاحب" كيسه كې د تورخم د دروازې خلاصيدل، د شلمان په ګرځوني كې د مجاهدينو راوتل، په كمې ډكې كې د عسكرو برچه پک دريدل او همداسې نور انځورونه يې په ښه برياليتوب ايستلي دي. كيسه په زړه پورې ده.

"په كړس كړس مو وخندل" كيسه كې عبدل ماما د جلال آباددی او په بدلمنو كوڅو ګرځي. څومره به ښه واى كه عابد صاحب دا كوڅې په سمه توګه راپيژاندلاى واى. ځكه چې اوس به هغه كوڅې نه وي او يا به ما غوندې ډېرو مسافرو نه وي ليدلي.كاش چې عابد د جلال آباد د ښار انځورګري په خلاص مټ كړاى واى.

له دې پرته " شكست" مباركه شپه" د قربانۍ چمړې" قيمتي وينه" ياهو. كام" دا ټولې كيسې يې په زړه پورې دي او د پيښور په ټولنيزو مسايلو ليكل شوي دي. كه عابد په دې كيسو كې هم په ښه توګه د پيښور انځورګري كړې وه، مثلاً د پيښور د ختېو كورونه، د چكړو نه ډكې كوڅې په شاډنډ كې د ميښو كتارونه لكه د روسانو د شوبلو كاروان، د ريكشو اوازونه او داسې نورډېر انځورونه دي چې شل كاله وروسته به يې نقشه بدله شوي وي، نو د كيسو خوند به يې يو په دوه شوى واى .

د " ښاپيرۍ اوديو" كيسه كه لږه غځيدلې واى نو كيسه به د ادبي ټوټې نه راوتې وه.

له دې هر څه چې راتير شوو، عابد په خپلو كيسو كې كركټرونه پر ځاى كارولي دي. هر كركټر ته يې ژبه وركړې ده. يوه يادونه بايد وكړم چې عابد ځينې كركټرونه په اردو وزمه انګليسي ژبې هم غږولي دي، بايد چې دلته يې په قوس كې عام فهمه لغاتونه هم ورسره ليكلي وو. ځكه چې هغوو لوستونكو ته به په كې ستونزې نه وې څوک چې په اردو وزمه انګليسي نه پوهيږي.

په اخيره كې عابد صاحب ته د دې ټولګې په چاپولو مباركي وركوم او هيله لرم چې په راتلونكي كې به تر دې لا ښې لنډې كيسې وليكي.

سليم حيات غربي لندن ٢٠٠٤/٢/ ٢٥

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيخ صاحب

سره له دې چې ږيره بريت يې پاك خرييل خودمحلې خلكوبه شيخ صاحب باله. ده دشيخ جنرل سټورپه نوم په محله كې ترهرچاغټ دوكان درلوده. ددوكان په سريې ځان ته داوسيدومناسب كورجوړكړى وچې دى اوده ښځه پكې استوګن وو. شيخ د اولاد له نعمته بې برخې و. دوكان ته يې دوه تنه شاګردان نيولي وو. هغه دمحلې له خلكوسره جوړتازه په ورين تندي كوله خودمحلې دخلكوپه دې ښه نه ايسيده چې شوم سړى و. تنخوادارو ته به يې ترتنخواپه پورهم سودا وركوله. كه پوره وړي به په ټاكلي نيټه پورپرې نه كړ، نودشيخ صاحب دپوردوصولولولاره به بدله شوه. داسې هم نه چې دپوره وړي نه دې په بدرنګ پوروغواړي. فقط په پورپسې به يې سودوتاړه. پوره وړى به مجبورو،كه په دې تنخواكې نه و، نوبلې ته خوبه يې خامخا پوروركړى و .

شيخ صاحب د پريم چند هندو زوى و. پلاربه يې په همدې دوكان كې تيل مالګه خرڅوله. په دوكان كې څوزاړه ټيمان او شكورونه اوس هم له هماغه وخته پراته وو. مسين لوښـي به يې اخيستل او خرڅول. په پورتنۍ الماري كې يومنګى، يوه كوزه او يو چيلمچي د هغه د وخت يادګار وو. شيخ صاحب به دپنځه شپږ كلونوو، چې مور يې مړه شوه اودااوس چې د پيرصاحب د كور تر شا د شيخ صاحب كوارټرې دي، دا پخوا لوى ميدانى و، چې په همدې ميداني كې يې وسوځوله.

شيخ صاحب به لا ماشوم وچې دپلارسره به يې په دوكان كې پوره لاس كوو. د ماشومتوبه يې ځيرك اموخته كړى و. دهندوستان دتقسيم په وخت شيخ صاحب پوره زلمى شوى و. خط اوبريت يې راغلي وو. دملا نه به يې يوه چاړه ترله اولاس كې به يې كړۍ اچولې وه. دپاكستان دجوړيدو نه لږه موده وروسته يې پلارمړ شو او شيخ صاحب يوازې شو. دا داسې وخت وچې دهندوانو اومسلمانانو ترمنځ كركه سيواشوې وه. څوك هندوستان ته لاړل او څوك پاكستاني شول. شيخ صاحب هم ايمان راوړ. نوريې نوسيالۍ او دوستۍ هم له مسلمانانو سره شوې. په هغوكسانو كې چې دشيخ ورسره رقابت و يوهم پيرصاحب و. پيرصاحب هم په ټوله محله كې پيژندلى شوى سړى و. دلرې لرې نه به خلك ورته راتلل ښې پيسې يې راټولې كړې وې دپراخه انګړخام كوريې درلود. په يوه كونج كې يې دوه كوټې وې چې په يوه كوټه كې به پيرصاحب استراحت كاوه او په بله كې به يې عقيدتمندو ته تاويزونه وركول. دانګړ په منځ كې يې دتوت يوه ونه ولاړه وه چې سيوري ته به يې پنځه شپږ تنه خاص خاص مريدان هروخت ناست وو. دشيخ صاحب سره يې په دې نه لګيده چې دده په باب به يې زهرجنې خبرې كولې. كه څوك به دلرې ځايه دپيرصاحب په پته راغلل اوتصادفاً به يې دشيخ صاحب نه پوښتنه وكړه شيخ صاحب به ورته وويل :

هغه جعلي پير! هغه فراډي! ورروه كه پيسې دربانديې زياتې شوي وي، چيرته خوار غريب سره مرسته وكړه، خو د دې فراډي پير په دام كې ځان مه ګيروه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر صاحب به همیشه د محلې سپین ږیرو ته د شیخ صاحب نه دا ګیله کوله چې عقیدتمندان یې له لارې ستنوي. او دا به یې هم ویلې چې څو، څو وارې مې ورته د مهربانۍ تاویزونه هم کړي دي او دا هر څه یې د ده د تاویزونو له برکته پیدا کړي دي.

په پیل کې د پیر صاحب او د شیخ صاحب په اختلاف څوك نه رسیدل، خو یوه ورځ چې شیخ صاحب د نورو مخ ته په ارمانجنه لهجه وویل:

"ډیر ښه مارکیټ په کې جوړیدی شي، خو دا پیرګوټی یې په هیڅ شان نه خرڅوي. څو، څو وارې مې ورپسې اجنټان لیږلي دي، خو دا پیرګوټی ورته غا ږه نه ږدي.

پیر صاحب چې په دې پوه شو، چې شیخ صاحب ترینه نه اوړي، نو د دوه تنو مریدانو په لاس یې د شیخ صاحب په دوکان کې غټې، غټې مږې خوشې کړې. سهار چې شیخ صاحب دوکان خلاص کړ پوه شوچې مږو یې په دوکان کې ښه خواري کړې ده او ځنې قیمتي څیزونه یې له خرڅلاوه ایستلي دي. په دې ورځ شیخ صاحب چاته څه ونه ویل. بله ورځ چې مږو خپل فعالیت لا تند کړی و، نو د شیخ صاحب فریاد ټولې محلې ته ورسیده. پیر صاحب راغی او شیخ صاحب ته یې وویل:

"شیخ صاحب، په دوکان کې دې یوه توره پیشو وساته، د مږو به بیا مخ هم و نه وینې. خو دا یوه خبره ښه په غور واوره چې په خیټه به یې مږه ساتې. پیشو چې په خیټه مړه وي، د خاوند د مال ښه ساتنه کوي.

شیخ صاحب د پیر صاحب مشوره خوښه کړه. یوه توره پیشو یې راوړه او په دوکان کې یې خوشې کړه. تیر ماخوستن یې په یوه کاسه کې نیم غوښن هډوکي راوړه او پیشو ته یې مخې ته کیښودل. دوکان یې وتاړه او نیغ کور ته وخوت.

شیخ صاحب ډوډۍ خوړلې وه او د چایو له پیالې نه یې په مزه مزه یو یو غړپ کاوه چې ناڅاپه یې د دوکان له لوري د کړنګ کړونګ آوازونه تر غوږو شول. نیغ پورته شو، د کوټې کړکۍ یې خلاصه کړه، سر یې ور وایست او د دوکان پورو دروازو ته یې وکتل. قلفونه یې له نظره تیر کړل، چې په دې کې بیا د د لوښو د جنګیدا غږونه پورته شول. شیخ صاحب په یوه منډه له کوره ووت او چیغې یې جوړې کړې:

"غل دی! غل دی. یه خلکه! په دوکان کې مې غل غلی شوی دی." په لږه شیبه کې د محلې ټول خلك د شیخ صاحب د دوکان مخې ته راټول شول. د شیخ صاحب فریاد لا نه و غلی شوی چې د محلې خلکو هم د بندو دروازو تر شا د لوښو د جنګیدا آوازونه واوریدل. دوه تنه د خلکو له منځ نه د شیخ صاحب سره د دوکان دروازو ته ورنږدې شول او وار په وار یې د وره په چول کې ولیدل. په دوکان کې یو مسین منګی د دوکان په څلورو کونجونو کې د فوټبال په څیر له الماریو سره لګیږي او د دوکان سامان سره ګډوډوي. شیخ صاحب چې دا حال ولید، سره لرې پرې راغله،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول وجود يې لکه د پاڼې رپيده، هغو دوو تنو په تعجب سره يو بل ته وکتل، د خلکو په منځ کې هم زوږ پيدا شو ډېر په دې عقيده وو چې سړی سود خور دی، نه به يې دا دنيا خدای روزي کوي او نه هغه .

د خلکو تر منځ لا ګونګوسي رواني وې، چې پير صاحب په داسې جلالي انداز کې راښکاره شو، لکه کوم چرسي چې تازه تازه د چيلم له سرې نه پوره نيم ګز لمبه ايستلي وي او له سترګو نه يې د اور سيندونه لاړې کوي، ويې ويل:

"شيخ صاحب ! بيا څه پيښه شوې ده چې دا خلك راټول دي؟"

شيخ صاحب به لا ځواب ته خوله جوړوله، چې له دوکان نه د لوښو د جنګيدا غږونه راغلل. شيخ صاحب وويل:

پير صاحب! خدای پوهيږي، دغه حال دی. فکر کوم چې د دوکان ټول سامان مې له کاره ووت.

پير صاحب وويل: اخر څه خبره ده؟

شيخ صاحب وويل: نه پوهيږم، خو هغه مسين منګی په دوکان کې کونج په کونج لګيږي او له الماريو نه سامان غورځوي.

ـد خدای بنده، وخت ناوخت څه خير خيرات وباسه، ټول عمر دې په شومتيا کې تير کړو. څه خو د الله باچا د درويشانو خيال ساته. دا ټوله ستا د ګناهونو نتيجه ده، په دوکان دې د تورې بلا سيورې شوی دی.

ـپير صاحب هر څه چې کيږي ، په خدای به شي او په تا به شي، خو څومره ژر چې کيږي له دې بلا نه مې خلاص کړه.

ـخلاص به شې، خلاص به شې، خو،

ـد (خو) ځای دې په کې نه پريږدم. پير صاحب! انشا الله خوشحاله به دې کړم.

پير صاحب په داسې حال کې چې وريځې يې نيمايي تندي ته رسولې وې، په برندو سترګو يې شيخ صاحب ته وکتل او د دوکان په لور يې درانه درانه قدمونه واخيستل. څنګه يې چې د دوکان ور نيم کښوکړ، منګی راغی او د پيرصاحب په سينه مزبوت ولګيده. پيرصاحب ستوني ستاغ پرځمکه پريوت او د منګي له خولې نه يوه توره پيشو په کراره راووته او په يوه منډه د خلکو له نظره پنا شوه. په دې وخت کې شيخ صاحب وويل:

"ما به تاسې ته نه ويل چې دا جعلي پير دی، فراډ کوي، د ساده باده خلکو جيبونه په چل ول تشوي، دا پير نه دی، د فساد جړ دی. راځئ چې ټوله محله ورته يوه خوله شو او له دې محلې نه يې وباسو. که کور بهانه کوي، نو زه حاظر يم چې په دوه چنده قيمت يې ترې واخلم. خو چې دا له دې محلې نه ورك شي. ومو ليدل چې په منګي کې پيشو ننوتې وه او ده لا څه څه ويل".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر صاحب چې د شیخ صاحب خبرې په سړه سینه واوریدې، نو د حق یاهو نارې یې له خولې وایستلې او ویې ویل :

"شیخ صاحب! زه خو دا منم چې په منګي کې پیشو ننوتې وه خو ته دا ومنه چې په پیشو کې هم څه ننوتي وو.

د شیخ صاحب سر چې د پیر صاحب په خبره پوره خلاص شوی و، سترګې یې پر ځمکه وګنډلې او غوږونه یې بوخ ونیول چې په دې کې پرې پیر صاحب ورغږ کړ:

ــشیخ صاحب! ګوره چې زما شیریني دې له یاده ونه باسې.

1998/ 11/ 07

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ چمړې

لوی اختر ته به لا څو ورځې پاتې وې چې زموږ محلې ته د کشمیري مجاهدینو په نوم څو تنه راغلل او د جامع مسجد مخې ته يې چې د محلې په بازار ګوټې کې دی، دفتر پرانیست. په همدغه ورځ د فلاحي مرستندويه ټولنې ځيني غړيو او د جامع مسجد امام صاحب سره په رابطه کې شول. د محلې په بازار ګوټي کې يې له يوه سر نه تر بل سر پورې په ديوالونو اشتهار پاڼې ولګولې. په پاڼو کې د جنګ له ټريننګ نه پرته له ځوانانو څخه غوښتنه شوې وه چې په عملي جهاد کې برخه واخلي او د هندوانو په مقابل کې وجنګيږي او خپله اسلامي فريضه ادا کړي. دغه راز يې په پاڼو کې د مجاهدينو ديوکال د فتوحاتو ګزارش هم وړاندې کړی و.

بله ورځ د مسجد د امام صاحب او مرستندويه ټولنې په ملتيا په محله کې کور په کور وګرځيدل او له مجاهدينو سره د مرستې غوښتنې يې وکړې. زموږ په محله کې چې زياتره ځوانان بې روزګاره او د چرسو په نشه روږدي شوي دي، ځينو ځوانانو ټره وکړه چې که جهاد ته ځي او که نه، خو ټريننګ ته به ضرورځي، چې د چرسو له نشې نه خو په کې خلاص شي. دفتر ته لاړل او د ټريننګ په لست کې يې نومونه ثبت کړل. او وعده يې وکړه چې د لوی اختر نه پس به خامخا ټريننګ ته ځي. اختر ته به لا څلور ورځې پاتې وې چې د جمعې مبارکه ورځ راورسيده. امام صاحب د جهاد په فلسفه او فرضيت خبرې کولې . د خبرو په ترڅ کې يې وويل:

"فرض شي جهاد هغه وخت چې وکړي تجاوز کفار په مسلمان ملت باندې .

دمحلې له ځوانانو نه يې په عملي جهاد کې د برخې اخيستو او د محلې له مالدارو خلکو نه د مجاهدينو لپاره د مالي مرستې غوښتنه وکړه. تر هغې چې اختر رارسيده، په دفتر کې د خلکو ګڼه ګوڼه ډيره وه. امام صاحب به هم وخت نا وخت په دفتر کې ليدل کيده. هر وخت به په کې د چايو پريماني وه. ځوك به په چايو جوړلو بوخت وو او چا به ميلمنو ته د چايو پيالې وړاندې کولې. اختر ته چې دوه ورځې پاتې شوې، مجاهدينو د محلې په ټول بازار کې بينرې وځړولې. په بينرو ليکل شوي وو:

))قربانی کی کهالین کشميري مجاهدوکو عطافرماين.

اپناعطيات اورقرباني کی کهالين اپنا علا قی مين جامع مسجد کی سامنی دفتر مين جمع کراين . شکريه((.

منجانب : تنظيم المجاهدين کشميري

کله چې امام صاحب په بازا ر کې بينرې وليدې په تندي کې يې ګونځې وغځيدې په قهراوغضب يې بينروته وکتل او له ځانه سره وګونيده دمجاهدينو په دفتر بې له سلامه تيرشواوپه مسجدننوت بلا خره دلوی اختر ورځ راورسيده. امام صاحب دسهار په لمانځه کې داختر دلمانځه وخت اته بجې وټاکه. اوه نيمې بجې به وې چې داختر دلمانځه داداکولو لپاره مسجدته ورسيدم. دخلکو ګڼه ګوڼه وه ، هرچاکوښښ کاوه چې دلمانځه لپاره مناسب ځای ومومي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام صیب دقربانۍ په فلسفه اومسایلو خبرې کولې. وخت داتوبجو نه په تیریدو و. دزیاترو خلکو نظرونه په هغه دیوالي ساعت وو چې دمحراب له پاسه لګیدلی و اوپه سوالیه انداز به یې دامام صیب په لورکتل. چې په دې وخت کې دامام صاحب خبرو زما توجه جلب کړه ویې ویل:

په کتاب کې راغلي دي چې وړي وي راشي کیني په بلې ستاسې په ورځ دلوی اختر روحونه د موراوپلار ستاسې. نوای مومنانووړونو! ورکړئ غوښې دقربانۍ په ارواحو دانبیاوو کرامو اوپه ارواحود موراوپلار خپل غربا او مساکینو ته. اوورکړئ چمړې دقربانۍ طالبانو ته دمسجد خپل چې واخلي پرې کتابونه دفقې اوعلم ددین خپل .

امام صاحب لږه شیبه چوپ پاتې شو په مقتدیانو یې ښکته پورته نظر واچاوه اوزیاته یې کړه:

اوریدلي مې دي چې شته ځینې کسان چې نه و باسي چمړې دګډورو نه دقربانۍ اولرې کوي ترینه وړی په واسطه دپاکي یاچړې ! نوای مومنانو ورونو نه کیږي قرباني ستاسې چې ونه باسئ چمړې دګډورونه دقربانۍ. بله داچې پیداشوي دي ځینې خلك چې په نوم دکشمیري مجاهدینو ټولوي چمړې دقربانۍ اوګرځوي یې ذریعه دمعاش خپل. نوای مومنانو ورونو ! ورنه کړئ داسې خلکوته چمړې دقربانۍ چې نه کیږي قرباني ستاسې په حضور دباري تعالی کې .

امام صاحب به لا نورهم څه ویل، خو دساعت ستن اته نیمو ته رسیدلې وه. د مقتدیانو دصبر پیمانه لبریزه شوې وه، د وروسته نه خلکو په صفونو جوړولو پیل وکړ. امام صیب مجبوراًً دلوی اختر دلما نځه نیت تازه کړ. لمونځ اداشو ، خطبه وویل شوه، په مسجد کې داختر دمبارکیو سلسله جاري وه. ځان مې څه په شواخون له ګڼه ګوڼې نه راوایست ، په کوڅه کې دمجاهدینو بینرې همغسې ځړیدلې خو دفتر ته یې غټ کولپ لګیدلی و .

2000/ 03/ 17

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خصوصي میلمه

تیره ورځ چې کمال صاحب له وخت نه مخکې دمجلې ایډیټ شوې پاڼې د میز له سر نه ټولولې، نو داسې معلومیده چې کوم ضروري کار پسې به ځي. د مجلې د مدیرپه میز یې سترګې ونښتې، د یوې خپرونې تازه ګڼې یې پام ور واړوه. مجله یې راواخیسته او له عادت سره سم یې د سرمقالې په لوستلو پیل وکړ. دوه درې جملې به یې لا نه وې لوستې، چې په تندي کې یې ګونځې وغځیدې. د مجلې مدیر ته یې وکتل، خوله یې څه ویلو ته جوړه کړه، خو مدیر صاحب په خپلو کاغذونو کې ډوب و.

په سرمقالې یې بیا سترګې ښخې کړې، یو پیرګراف به یې لا نه و لوستی، چې نیغ له چوکۍ نه پورته شو او مجله یې د میز په سر داسې په شرق وغورځوله، چې د مدیر صاحب پام یې بدل کړ او زیاته یې کړه:

"وګوره کنه مدیر صاحب، هماغه موضوع یې څیړلې ده چې تیره ورځ مو پرې بحث کاوه. ما درته نه ویلې چې زموږ هیوادوالو ته لومې غوړیدلې دي او د زرکو په څیر خرامانه، خرامانه د دام خولې ته ورځي، ځانونه پردي کوي او بیا په دې پردیتوب فخر هم کوي".

مدیر صاحب ترې پوښـتنه وکړه چې په سرمقاله کې دې څه ولیدل چې دومره بې حوصلې شوې؟

کمال صاحب ځواب ورکړ:

هماغه څه چې اندیښنه مو ترې لرله. لیکلي یې دي چې د لوړو زده کړو خاوندان او مسلکي کدرونه په ډېرې تندۍ له هیواد او سیمې نه ووځي، په غربي ټولنو کې حل کیږي او خپل هویت له لاسه ورکوي. دا یې لا څه کوې چې د هیواد دښمنانو هم ورته زمینه برابره کړې ده او په ډیره اسانۍ سره مسلکي کدرونه له کورنیو سره قبلوي. عجیبه یې لا دا چې هلته یې د کار د قوې په توګه استعمالوي او لارې کوڅې پرې جارو کوي".

کمال صاحب یو اوږد اسویلی وایست او زیاته یې کړه:

مدیر صاحب، ته وایه دا مسلکي کدرونه (چې زموږ د هیواد سرمایه ده) چې دومره په اسانه د پردیو لاسونو ته ځانونه اچوي، په دوی څوك ملامت دي؟ آیا دوی سره دا فکر نه شته چې زموږ جنګ ځپلی هیواد به په دې وتوانیږي چې په راتلونکو دیرشو کلونوکې دې یو مسلکي کدرهم پیدا کړي؟ په داسې حال کې چې په هیواد کې ښوونه او روزنه په ټپه ولاړه ده.

کمال صاحب به لا نور هم څه ویل خو د مدیر صاحب نظر په دیوالي ساعت ولګیده، وخت پوره و، کمال صاحب ته یې وویل:

"خبرې دې په زړه پورې دي، خو وخت په تیریدو دی، درځه چې کورونو ته ځو".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمال صاحب چې له دفتر نه ووتو، د سرمقالې موضوع يې دومره په ذهن بوج شوې وه چې تر کوره په سپور او پلې مزل له سره پوه شوی نه و. چې په کور ستړی ستومانه ننوت، نو له ورايه يې مشر زوی ورته سلام وکړ او په خوشحالې يې ورته يو سرخلاصی ليك ورکړ. ليك په اردو ژبه و. ژباړه

کمال صاحب! سلامونه، څرنگه چې د کلنۍ ازموينې نتيجه اعلان شوې ده، له نيکه مرغه کامران د ټول ښوونځي د شاگردانو په نسبت په ښو نمرو له پنځم ټولگي نه فارغ شوی دی، چې تاسې ته مبارکي وايو. تاسې ته به معلومه وي چې زموږ ښوونځی د نرسرۍ نه تر پنځم ټولگي پورې دی او هر کال موږ له پنځم ټولگي څخه د ممتاز شاگرد د برياليتوب په وياړ يو شاندار پروگرام جوړوو، چې دا نيکمرغي ستاسې د زوی (کامران) په برخه شوې ده، تاسې به له موږ سره په دې پروگرام کې د خصوصي ميلمه په توگه سبا سهار انشاالله په اتو بجو گډون کوئ، مننه.

د ليك په لوستلو د کمال صاحب وښکې و غځېدل، زوی يې په غېږ کې ونيوه، په دواړو رخسارونو يې ښکل کړ او د لسو روپو نوټ يې ورته په گوتو کې کېښود.

کمال صاحب چې څو شيبې له مخه تك تور گرځېدلی و، لږ تازه شو. د خپلو ورو بچو سره يې ټوکې ټکالې پيل کړې او د ماښام ډوډۍ يې لږ په آرام وخوړه. خو د ماخوستن له لمانځه وروسته چې د خوب لپاره په کټ کې وغځېده، نو د سرمقالې موضوع يې يو ځل بيا په ذهن سوره شوه. د خپلو هغو هيوادوالو په حال يې افسوس وکړ چې په پرديو ټولنو کې په ډېره خوشحالۍ ځانونه او اولادونه حل کوي. د ذهن په پرده يې د فلم د صحنو په څېر ډېر ياران يو، يو تر نظره تيرېدل چې دی يې له کلونو، کلونو راهيسې د ليدو په طمعه و، هغوی ټول ورته پردي ښکاره شول، په خپل ژوند يې فخر وکړ او له ځانه سره يې وويل:

شکر دی خدايه! که په خپل هيواد نه يو، نو د هيواد د ځمکې په سر خو آسمان وينو، دا گوره په آسمان کې د ستورو نغرۍ، دا پريونې او داد ستورو کټ چې زه لا ماشوم وم او د خپل بام له سره به مې ليدل، کټ مټ هماغه شان دلته هم زموږ پر سر ولاړ دي. شکر دی چې کله ناکله راباندې د وطن ليونی او مست باد هم ولگي، په ايمان چې زړه مې پرې ښه شي.

کمال صاحب لا هماغسې په خوږ نظر د آسمان د ستورو ننداره کوله، چې خوب په خپله غېږ کې ونيوه.

سهار چې له خوبه پاڅېده، نو پوره اته بجې وې. د سرمقالې موضوع ترينه هيره شوې وه. د کامران پروگرام ورياد شو. زر زر يې ولمبل، په ولاړه ولاړه يې يوه پياله چای وڅښلې، د کامران د ښوونځي په لور وخوځېده او چې څنگه د ښوونځي په کوڅه ورسم شو، نو د ښوونځي د لاوډسپيکرنه په اردو ژبه غږ پورته شو:

گلاليو ماشومانو! څرنگه چې د کامران د برياليتوب په وياړ راټول شوي يو، موږ سره په دې پروگرام کې د کامران پلار (کمال صاحب) خصوصي ميلمه دی، خو تر اوسه يې تشريف نه دی راوړی، کله يې چې تشريف راوړ، نو خپله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوکۍ به سمبال کړي. د ښوونځي مدير صاحب ته بلنه ورکوم چې ستاسې د لاسونو په پړقا کې ستيج ته تشريف راوړي او د رياست په چوکۍ کيني.

د پروګرام پيل له قومي ترانې نه کوو، هغه چا ته بلنه ورکوم چې له اول ټولګي نه تر پنځم ټولګي پورې د قومي ترانې سرټيم پاتې شوی دی او نن يې موږ او تاسې د برياليتوب په وياړ راټول شوي يو. ستاسې د لاسونو په پړقا کې تشريف راوړي کامران خان.

کمال صاحب په دې وخت کې د ښوونځي بندو دروازو ته رسيدلی و، د لاسونوپړقا چې لږه غلې شوه، نو د کامران په خواږه ترنم قومي ترانه پيل شوه چې ويل يې:

پاك سر زمين شاد باد

کشورحسين...

2002/ 02/ 28

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان او سپی

د حضرت صاحب د حکومت به لا یوه اونۍ نه وه پوره شوې چې موږ څو تنو کلیوالو ملګرو په یوه شین سهار له پېښور نه په یوه موټرکې حرکت وکړ او څو چې توپ ډز کولو، نو موږ بیا خپل کلي ته رسېدلي وو. کلی څه و، بس تشې کنډوالې وې. هر څه نړېدې- نړېدې ښکارېدل، یوه ملګري وویل:

"اوهو، دا غر څنګه را لنډ شوی دی" .

بل وویل:

"لکه چې د کوم مین سوال به خدای قبول کړی وي چې وایي:

خدایه را لنډ کړې دا د څمکې تناوونه"

په کلي سر شو، په تشو کنډوالو ګرځېدو، هر چا ته د خپلو کورونو پخواني انځورونه سترګو ته کېدل. د کوڅو پر ځای په کورونو کې لارې جوړې شوې وې، چې د اردو ژبې د دې مشهور شعر ښه ترجماني یې کوله:

دیوار گیرا کیا میرے کچھے مکان کے

یارو نے میرے گھر مین راستے بنادئے

په لږ وخت کې مو ټول کلی له پښو څخه و ایستو، د کلي په بر سر کې مو د یوه باغ د لیدو تلوسه پېدا شوه، دا باغ زموږ د ماشومتوب د خاطرو یوه ذخیره و ه، مېوې به یې موږ په خامه کې خلاصې کړې وې. باغ ته ننوتو، په لیدو یې خدایږو ډېر اندېښمن شوو. په پسرلي کې یې د خزان بڼه نیولې وه. چیرته یو نیم شاخ به شنه پاڼه نیولې وه ، نور ټول وچ ښاخونه وو. موږ د باغ په رنځېدلي حال خواشینې شوو. د باغ په شمالي اړخ کې مو په یوسپي نظر پریوتو چې یو پیشنګوری یې په خوله کې نیولی او مخ په بره روان دی. ما و انګېرله چې ګوندې سپی دا پیشنګوری خوري، څمکې ته مې په داسې انداز لاس ښکته کړ چې سپي ته وښیم چې ګوندې کاڼې را اخلم، غږ مې پرې وکړ:

خوشې کړه !

سپي خپل سست ګامونه چست کړ او په لږه شیبه کې د باغ بر سر ته ورسېده. هلته یې په شنو کبلو پیشنګوری واچوه او خپله یې خوله د ویالې په لور ښکته کړه، له ویالې نه یې پیشو را پورته کړه او پیشنګوري ته یې نږدې واچوه.

موږ چې دا هر څه له لږ لېرې څارل، ورنږدې شوو. سپي چې موږ د ورتګ په حال کې ولیدو، راپسې یې وغپل او روان شو. موږ چې پیشو او پیشنګوري ته ښه نږدې شوو، سپی چې یو اندازه تللی و، ودرېد او بې واره یې له موږ پسې وغپل. موږ ولیدل چې سپي د پیشو تیونه د پیشنګوري خولې ته برابر کړي وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې حال زموږ ملګرو هر چا خپل نظر څرګندولو، خو زما په زړه کې دا خبره تېره شوې وه چې کېداې شي، انقلاب په حېواناتو مثبته اغېزه کړې وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د منني په ترخ کې

ګران لوستوونکي به هرو مرو وايي چې دې باز ته وګوره، هره ليکنه چې يې زړه منلې ده، د لنډې کيسې په نوم يې په دې ټولګه کې چاپ کړې ده .

هو، يارانو همداسې يې وګڼئ. دا ځکه چې ما د لنډې کيسې په هکله کومه ځانګړې تيوري نه ده لوستې. البته د پښتو ادب د نوموړو کيسه ليکوونکو کيسې مې زښتې زياتې لوستي دي او د همدوی پخو ليکوالو کيسو ما ته د کيسو ليکلو چل راښودلی دی .

په دې ټولګه کې ځينې کيسې داسې هم راغلي دي چې زما د ژوند پر تجربو او خاطرو تکيه کوي. مخکې له دې چې زه په کيسه ليکلو پيل وکړم، نو داسې ډېرې پيښې وې چې ما به په پيښور کې د څنګ يارانو لکه کاروان، نثار او سالک ته په شفاهي ډول ويلې او همدې يارانو به راته ويلې چې دا په همدې ډول وليکه دا کيسې دي.

له دې کيسو څخه يوه هم د " ميا صاحب " کيسه ده. کله چې اسدالله غضنفر په پيښور کې د " داستانونه" په نوم دوه مياشنۍ مجله راو ايسته او د ميا صاحب کيسه يې په کې چاپ کړه او يارانو خوښه کړه، نو زه يې نورو کيسواو هغو پيښو ليکلو ته وهڅولم، چې زما په ژوند خورې وې.

ياده دې وي چې ما په کيسه ليکنه کې رياليزم له استاد سعدالدين څخه او تيوري مې د اسدالله غضنفرنه په مخامخ خبرو کې زده کړې ده. له دې پرته مې د اجمل پسرلي ژباړه " لنډې کيسې به څنګه ليکو" په ډېر غور لوستې او ډېر څه مې ترې د کيسې ليکنې په اړه زده کړي دي.

په اخيره کې د ډيپلوم انجنير ستانه مير زهير او عارفه عمرلور څخه د زړه له تله مننه کوم چې په دې ټوله يې سريزې ليکلي دي او هم په لندن کې د ميشتو پښتنو فرهنګپالو څخه يوه نړۍ مننه چې د دې ټولګې چاپلګښت ته يې ورينو تنديو منلی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګټه

په کار خو دا وو چې له څو شب جمعو نه پس مې سه روزه لګولې وه، خو داسې و نه شول. په اول ځل چې شب جمعې له تلم، نو د سه روزې اراده مې کړې وه. په اوله سه روزه کې راته پته ولګیده چې تر اوسه مې د دین له حکمونو څخه یو هم په سمه توګه نه دي تر سره کړي. تر دې چې لمونځ به مې هم له یوې مخې غلط ویلو. له سه روزې نه پس مې د تبلیغ سره مینه پیدا شوه. له تبلیغي ګروپ سره به په ګشت وتلم. خلکو ته به مو دعوت ورکولو .

یوه ورځ چې د مخه را ته د مازیګر له لمانځه نه پس د اعلان ویل شوي وو، په ډېر جرئت مې وویل:

-دوستانو او مشرانو، یو ضروري اعلان واورئ. زموږاو ستاسې کامیابي په دین کې ده. دین به په موږ او تاسې کې څنګه راځي او په ټول عالم کې به څنګه راځي؟ ددې لپاره محنت په کار دی. له دعا نه پس به یو ورور د ایمان او یقین خبرې کوي، تاسې ټول دوستان کینئ ، الله تعالی به ډېر اجرونه درکړي .

د دې اعلان نه پس مې له ځانه ډېره طمعه پیدا شوه. د دعا نه پس د خدای ولیان راټول شول او یو ورور پورته شو او په ایمان او یقین یې اوږدې خبرې وکړې. د خبرو وروسته ناستو کسانو د وخت لګولو ارادې څرګندولې او یو کس به لیکلې. یو کس پورته شو، خپل نوم یې واخیسته او په روانه هفته کې یې د سه روزې اراده وښوده. بل پورته شو او د یوې میاشتې اراده یې وښوده، زه هم په جذباتو کې راغلم پورته شوم او ناڅاپه مې له خولې ووتل: ولیکه، کرامت څلور میاشتې نغدې. له دې خبرې سره ناستو کسانو د "جزاك الله " آوازونه پورته کړل.

له جومات نه لا نه وم وتلی چې تبلیغي یارانو راته له نیك عمل سره د توفیق دعا د الله تعالی په دربار کې وغوښته او ځینو خو راته په ملا د شاباسي ټپونه هم راکړل. کورنۍ مې هم زما په اراده خبره شوه. مور، پلار، ورونه او خویندې یو هم زما په اراده خوښ نه وو. مور به مې راته زما په غیاب کې د بچو خواریدل مخې ته کول، ورونو به مې کورني مسوولیتونو ته متوجه کولم او پلار خو مې راځخه بیخي مخ اړولی و.

هغه ورځ هم راورسیده چې له کوره په جنګ او شور د څلورو میاشتو په اراده ووتم. تشکیل مو پنجاب ته وشو او د پنجاب لیرې پرتې سیمې او لویو او وړو ښارونو کې مو دعوت وچلوه. کله نا کله به مې د کور احوال په تلیفون اخیسته چې بلا پیسې رانه پرې خرچ شوې وې. ماشوم زوی او ماشومه لور به مې هر وخت سترګو ته نیغ نیغ کیدل.

هغه وخت هم راورسیده چې څلور میاشتې مې پوره شوې وې او کورته راغلم. کورنۍ مې راته ډېره خوشحاله وه. څو ورځې خو یې د یوه میلمه په څیر نازولم. د کور نه په سارا به هم دوستانو راسره مینه ښودله، هر چا به په امیر صاحب بللم او که رښتیا درته ووایم په ما به د امیر صاحب غږ ډېر ښه لګیده. یوه شي ته چې ځوریدم، دا و چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په غیاب کې مې زوی ډیر بېسره شوی و او وړې لور خو مې له سره نه پیژندم. نو څنګه به یې پیژندلی وم، ښویه مخ له کوره وتی وم او له ببرې ږیرې سره په کور راننوتم .

اف خدایه! چې دا د کرکټ لوبه خو دې له سره په دې دنیا کې نه وه پیدا کړې. زما به لا یوه هفته له دورې نه د واپسۍ نه وه شوې چې د ورلډکپ 99 میچونه پیل شول. بس ټینګ ورته نه شوم، په ډیره سپین سترګۍ مې کور په سارا د کرکټ میچونه په تلویزون کتل. او همدا سپیره میچونه وو چې زه یې د خلکو پر وړاندې سپك کړم. هر چا به راته ویل: د خدای بنده، تا خو ډیر محنت کړی دی، د دین په لار کې دې پوره څلور میاشتې لګولي دي، ولې دې خپله خواري په سین لاهو کوې، تبلیغیان خو چې څلویښت ورځې ولګوي، اول په مصلحت له کوره تلویزون ورکوي او که بیا و نه شي، نو د کوټې له سره ایسته کوڅې ته ارتوي. ته لا څنګه تبلیغي یې چې له سهاره تر مازیګره تلویزون ته ناست یې او ویل کیږي چې تر نیمو شپو په وي، سي، ار فلمونه هم ګورې.

تر هغې چې د کرکټ میچونه روان وو، نو کور په سارا به مې روزانه ستغې سپورې اوریدې. او روزانه به مې له خلکو سره جنګونه کول.

یره زه خو وایم چې تبلیغ کې به هم بنده په قسمت قبلیږي. هغه توری وګوره کنه د دنیا بد عمله ، چرسي او جوارګر سړی و، فقط درې سه روزې او یوه چهله یې لګولې ده، الله تعالی پرې رحم کړی دی، په دعوت کې یې اثر دی، داسې شب جمعه نه وي چې ده په کې پنځه شپږ کسه ځوانان شب جمعې ته نه وي تیار کړي .

اف خدایه! دا په ما څه چل شوی دی، څوك مې په خوله پیاز هم نه خوري. هغه تیره ورځ خو مې د تره زوی راته بدې خبرې نه وې کړې او زما پرې لاس اوچت شو. هغه خو ټولې خبرې زما په ګټه کړې وې او ربنتیا یې ویل چې زه لا د خدای په لاره کې نه یم قبول شوی او ما د تبلیغ تسلسل سم نه دی تعقیب کړی. دا یې هم سمه خبره کوله، چې زما څه کار و چې د یوه دهري نه مې په غسل کې د فرضو پوښتنه کوله. زه څومره بې حوصلې شوم چې خبره تر لاس اچولو ورسیده. خو څه څه چې وشول هغه وشول، یوه ګټه خو مې وکړه، اوس راته د کرامتي پر ځای خلك امیر صاحب وایي.

/ 199912/03

پیښورر لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپيرۍ او ديو

شاعر په ګڼ بازار کې د روزګار چرتونو په مخه کړی و، چې نا څاپه يې تخيل غزونې وکړې، له زړه نه يې نرۍ څړيکه پورته شوه او ټنګه چې يې په شونډو زمزمه شوه، نو د سرك په غاړه له ولاړو پوليسو نه پرې يوه غږ وکړ:

ـدې خوا راشه! دا کنځلې دې ټنګه وکړې؟

ـکنځلې خو مې نه دي کړي تاڼيدار صاحب.

ـچې کنځلې دې نه کولې، نو بيا دې د سودايانو په څير له ځانه سره څه اوتې بوتې ويلې؟

ـاوتې بوتې خو مې نه دي ويلي تاڼيدار صاحب.

ـاخر څه بکواس دې کولو، شابه ووايه که نه چمړه درنه وباسم.

ـهسې ما ويل ښاپيرۍ يو څه راوړي وو، خو د ديو بوږنوونکی غږ يې چې واوريده، نو په يوه ترپ کې يې ښنې وايستې.

ـغلی شه، د خان بچيه. په ويښه خوبونه ګورې او هغه هم د ديوانو او ښاپيرو، چرسي خو به نه يې؟

ـنه قربان.

ـدا قربان دې د چرسيانو دی، هلکو! دی بوځئ او په حوالات کې يې بند کړئ .

12 /04 /2001پيښور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Yahoo. Com

شهسوار بیګا ټوله شپه له خوشحالۍ نه په کټ کې لټ په لټ اوښتی و، خو حرام شه که یوه سترګه خوب یې کړی وي. نن یې له سهاره مازیګر ته داسې تلوار و، لکه د جوزا د میاشتې روژتي چې د ماښام بانګ ته انتظار باسي. دم ګړۍ به یې ساعت ته کتل، کله به یې ځان په ورځپاڼه مصروف کړ او کله خو به پا څېده او بې مقصده به یې داسې ګړندي ګامونه واخیستل، لکه له کوم چا نه چې غل جیب وهلی وي .

شهسوار له یوې میاشتې راهیسې په انټرنیټ کلب اموخته شوی و، هره ورځ به بلا ناغه ورته. په پیل کې یې له انټرنیټ سره دومره مینه نه وه، خو په کرار، کرار ورته په زړه پورې کیده. ماته کوڼه انګریزي یې هم زده وه او د چا خبره خپله جاله یې تر ګودره رسولی شوه.

تیره ورځ چې شهسوار په انټرنیټ کې د www.afghanonline.com ته لاړ، نو په لسګونو ادرسونه یې ولیدل چې په اصطلاح په لین کې وو. یو یو یې له نظره تیر کړ، د نرګس په نوم یې زړه اوبه وڅښلې، موس یې د نرګس په نوم کلیك کړ، لږه شیبه وروسته د نرګس وینډو پرانیستل شو او له واره یې ورته ولیکل:

ــسلام نرګس.

ــوالیکم سلام فالکن، زما نوم نرګس نه بلکې پرښته ده.

ــبخښنه غواړم پرښتې، زه هم شهسوار یم، څو کلنه یې؟

ــکه څه هم نجونې خپل عمر ښودلو سره علاقه نه لري، خو زه د دوه ویشت او درویشت کلونو تر منځه یم، ته څوکلن یې؟

ــزه به د 2002 م کال د اپریل په لومړۍ نیټه پنځه ویشت کلن شم.

واده دې کړی؟

ــرښتیا درته ووایم.

ــکه پول را سره ونه کړې، نو رښتیا به راته ووایې ځکه چې ته خو په دروغجنه ورځ پیدا یې.

ــښه، نو چې رښتیا را باندې وایې، نو ما واده کړی دی.

ــمیرمن دې ښکلې ده؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـهو، ډېره ښکلې ده.

ـسواد لري؟

ـهو، د پېښوريانو په اصطلاح ميټرك پاس ده.

ـله تا سره مينه لري؟

ـهو، له حده زياته.

ـاو ته له هغې سره مينه لرې؟

ـمتاسفانه د ښکلي صورت او نيك سيرت سره- سره کابو دا څلورمه مياشت ده، چې هيڅ مې په زړه کې دهغې مينه ځای نه نيسي.

ـدا ولې؟

ـنه پوهيږم، خو دومره ويلی شم چې د زړه بيله دنيا وي. ته باور وکړه چې همدا اوس له تا سره په چټينګ کې اخته يم، ستا مينه مې بې واره په زړه کې په ټوپونو ده.

ـتا زه ليدلې يم؟

ـنه، د سر په سترګو خو مې نه يې ليدلې، خو د زړه په سترګو دې وينم او ښکلا ته دې حيرت وړی يم.

ـته خو ليونی نه يې؟

ـنه ګرانې، خو مينه ضرور ليونۍ وي.

رښتيا تا خو دا ونه ويل چې تعليم دې څومره دی!؟

ـزه هم په اصطلاح ميټرك پاس يم.

ـچيرته اوسيږې؟

ـهمدلته، په پېښور کې.

ـته واده شوې يې؟

ـهو، دا څويمه مياشت ده چې واده کړې يم.

ـخاوند دې څنګه دی؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـخاوند چې هر څنګه وي د ښځې جامه وي.

ـله خاوند سره دې مينه لرې؟

ـبې اندازې مينه ورسره لرم.

ـاو هغه له تا سره مينه لري؟

ـنه خير، له ډيرو کوښښونو سره- سره ونه توانيدم چې په زړه کې يې ځای پيدا کړم.

ـخاوند دې څومره بدبخته دی، چې له پريښتې سره مينه نه کوي.

ـشهسوار خانه، زما وخت په پوره کيدو دی، زه درنه اجازت غواړم.

ـپريښته جان، مخکې له دې چې د خدای په امان درته وليکم، دادی زه خپل عکس درليږم او له تا نه هيله کوم چې ته به هم خپل عکس سبا ته راوليږې.

ـسمه ده، د خدای په امان، شهسوار خان.

ـد خدای په امان، پريښه جان.

په همدې ورځ شهسوار د نرګس ادرس د ياهو په ميسنجر کې له ځانه سره ونيوه. په بله ورځ شهسوار په ټاکلي وخت انټرنيټ کلب ته لاړ. په ډېرې بې صبرۍ يې خپل اميل چيك کړ، ويې ليدل چې د خطونو په قطار کې ورته د نرګس خط هم راغلی دی په ډېرې بې صبرۍ يې تر ټولو د مخه د نرګس په نوم موس کليک. په لږه شېبه کې ورته د نرګس خط خلاص او په دې جمله يې سترګې ولګېدې

My Dear Frend This Picture for u. تر خط لاندې پاڼه ورو ورو په خلاصېدو شوه. تر هر څه د شهسوار سترګې په طلايي ويښتو ولګېدې او سم له واره عکس په داسې انداز کې راښکاره شو، لکه د يوې حياناکې پېغلې له مخه چې پوړنی وغورځيږي. د شهسوار له خولې ناخوداګا ووتل:

"واه واه دا څومره ښکلې ده، دا خو په رښتيا هم پريښته ده،. دومره ښکلې انجلۍ خو ما په ژوند کې هم نه ده ليدلې. چې عکس يې راليږلی، فکر کوم چې لاره ورسره جوړيږي. نن ترې خامخا د ملاقات وخت اخلم".

شهسوارخپل ميسنجر خلاص کړ ، خو نرګس آن لاين و ه. پيغام يې ورته وليږه، د عکس د رسيدو يې ترې مننه وکړه او د سبا ورځ لپاره يې د چټينګ وخت ورته وښوده .

پرون چې شهسوار څنګه ميسنجر خلاص کړ ويې ليدل چې نرګس په لاين کې ده. موس يې پرې کليك کړ او له واره يې ورته وليکل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـپرینښتې سلام.

ـوالیکم سلام شهسواره.

ـد عکس را لیږلو دې یوه دنیا مننه، واقعاً ډیره ښکلې یې او که مبالغه یې و نه ګڼې نو زه خو یې د ښکلا تکمیل بولم.

ـشهسواره، زه خو د ښکلا په تکمیل عقیده نه لرم.

ـد ښکلا په تکمیل به دې عقیده پیدا شي، خو که یو ځل دې پر چا زړه وبایله.

ـکه درته ووایم چې ما هم زړه بایللی، نو ته به باور وکړې؟

ـڅنګه به باور نه کوم، ته خو پرینښته یې او پرینښتې خو دروغ نه وایي. خو دا راته ووایه چې هغه نیکمرغه انسان څوک دی چې پرینښتې پرې زړه بایللی دی؟

ـهغه نیکمرغه انسان ته یې.

ـدا څه وایې، داسې به نه وي!!

ـهمداسې ده.

ـنه، نه داسې مه وایه. ژر شه ووایه چې ما ټوکې کړي دي، که نه زه به له ډیرې خوشحالۍ نه سکته وکړم.

ـنه ګرانه، د سکتې نوم مه اخله، چې زما زړه هم په درزا شو.

ـښه دا راته ووایه چې څنګه کیدای شي چې زه او ته له نږدې څخه ووینو!؟

ـڅنګه چې ستا خوښه وي، خو له یوې خبرې نه ویریږم ، چې که زما او ستا په تعلق ستا میرمن خبره شي، نو بیا درته څه جنجال پیښ نه شي.

ـته د دې خبرې هیڅ غم مه کوه، اول خو هغه خبریږي نه او که خبره هم شي، زه یې دومره په کیسه کې نه یم.

ـښه نو چې داسې ده، کله چې ستا خوښه وي، سره و به ووینو.

ـزه خو وایم چې همدا نن په همدې شیبه مو سره لیدلی وی.

ـنه ګرانه، اوس خو نه کیږي، سبا ته وخت او ځای وعده کړه چې سره ووینو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـسمه ده، سبا ته د مازيګر په څلورو بجو د باغ ناران جنوبي اړخ ته راشه، زه به هم ځان درورسوم . او رښتيا ځنګه به سره پيژنو؟

ـاسانه خبره ده، زه به په تورو جامو کې درشم او حجاب به مې هم پر مخ اچولی وي.

ـنه ګرانې، تورې جامې مې هيڅ نه خوښيږي او حجاب خو مې لا تر هغې هم زيات بدې شي.

ـښه نو ته ووايه چې څنګه جامې واغوندم؟

ـهر څنګه چې وي، خو چې د هندي فلمونو د جونو په څير دې يوه زيړه لوپټه له غاړې تاوه کړي وي او بې لستوڼو کميس دې په تن وي، نو پيژندل دې څه دومره ګران کار نه دی.

ـبلکل سمه ده، تر سبا مازيګره پورې د خدای په امان، ستا پرينښته.

ـد خدای په امان، ستا شهسوار.

دا ورځ په شهسوار باندې د کال هومره اوږده شوه، خو بلاخره څلور بجو ته لږ وخت پاتې و چې شهسوار د باغ ناران په لور وخوځيده. باغ ته چې ورسيده، نو له ټاکلي وخت نه لس دقيقې تيرې وې. سم له واره يې د باغ جنوبي لور ته حرکت پيل کړ. له ليرې يې وليدل چې يوه سر لوڅې انجلۍ چې زيړه لوپټه يې له غاړې نه تاوه کړې ده، د ګلاب د بوټي تر څنګ ولاړه ده او يو سور ګلاب يې د ډنډرکي سره خپلې پوزې ته راښکلی دی.

شهسوار چې لږ ورنږدې شو، نو له واره يې پرې غږ وکړ چې پرينښتې!

جينۍ مخ راواړوه او په ړومبي ځل چې شهسوار خپله ميرمن دومره بې حجابه وليده، نو له پښو نه يې ځمکه وتښتيده.

عرفان کلتوري مرکز، پيښور

2002/ 01/ 04

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایمان دی ایمان

په هیواد کې د اسلامي نظام د راتلو څخه تقریباً دوه میاشتې وروسته په داسې حال کې چې کورنۍ مې په پېښور کې اوسیده، ګوښی د جلال آباد ښار ته راغلم او په صرافۍ مې پیل وکړ. د شپې تیرولو لپاره به د یوه نیږدې عزیز هوټل ته تلم او په عین حال کې به مې ورته منشیتوب هم کاوه .

یو مازیګر د خپل عزیز سره د هوټل د لومړي چت په پیک پر چوکۍ ناست وو م او چای مو نوش جان کولې چې زموږ یو بل کلیوال چې هغه هم د صرافۍ کار کاوه، د مخابراتو په چوک په داسې حال کې ګړندی تیریدو ، چې شاته یې یو پیټی هم اچولی .

عزیز مې پرې غږ وکړ:

سیداله! داڅه شی دې شاته اچولی دی، چې داسې په منډه یې؟

سیدال چې په ګوتو ښوورلو یې د پیسو اشاره کوله، ظاهراً یې وویل:

الوګان دي، الوګان.

عزیز مې بیا ورغږ کړ چې د الوګانو پیټی خو داسې نه وي اخر دا څه دي چې دومره وارخطا یې؟

سیدال بیا د ګوتو په ښوورلو اشاره وکړه او ویې ویل:

ته خو بیخي په نیمه نه پوهیږې درته وایم چې الوګان دي، الوګان.

خو عزیز مې پرینښودونکی نه و او بیا یې پوښتنه تکرار کړه.

د سیدال یې هم زړه راپړسولی و، نو په لوړ غږ یې ورته وویل:

ایمان دی، ایمان او بې ایمانه ټوپکیان راپسې لګیدلي دي، درنګ ساعت له یې رانه اخلي.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library